

Eindrapport Plastictafel

1 juli 2025

Eindrapport Plastictafel

Met dit rapport biedt de Plastictafel aan het Kabinet de resultaten aan van de opdracht die het kabinet aan de Plastictafel heeft verstrekt en die is bijgevoegd als bijlage 1 bij dit document. Het rapport is geschreven onder verantwoordelijkheid van de aan de tafel deelnemende sectorvertegenwoordigingen en maatschappelijke organisaties. De ministeries van IenW, KGG en Financiën waren betrokken in een waarnemende rol en leverden via RVO technische ondersteuning aan de Plastictafel.

De plastictafel presenteert via dit rapport een integraal pakket aan maatregelen aan het kabinet en doet een voorstel voor inzet van de klimaatfondsmiddelen. Voor de budgettaire opgave voor de heffing stelt de plastictafel voor om die niet in de circulaire plastic keten neer te leggen.

De inzet van de leden van de plastictafel was groot. Er is veel en hard gewerkt met een positieve 'can do' mentaliteit. Tegelijkertijd zien we dat het tijdspad zeer kort is. Met name voor zaken als impact assessments, toets op juridische haalbaarheid en uitvoerbaarheid als ook het concretiseren van de maatregelen ontbrak de tijd om dit op kwalitatief goede wijze uit te werken. Ook voor het aansluiten van meer partijen en het creëren van een breed draagvlak is tijd een uitdaging. De in dit eindrapport opgenomen standpunten en de voorgestelde maatregelen hebben een breed draagvlak bij de leden van de plastictafel. De detailuitwerking die in de bijlagen is opgenomen toont de start die de plastictafel heeft gemaakt met de uitwerking van de maatregelen. Hierover moet nog verder gesproken worden om tot volledige consensus te komen.

Het woord is nu eerst aan het kabinet en de Tweede Kamer om besluiten te nemen, waarbij het van belang is dat het gaat om een integraal pakket van onderling samenhangende maatregelen. De plastictafel is bereid om hierna de gekozen maatregelen verder uit te werken, de impact van de maatregelen in beeld te brengen en de implementatie op te pakken in de vorm van een convenant met bindende doelstellingen. De Plastictafel heeft reeds een start gemaakt met een impactanalyse en is bereid die verder uit te werken. Daarbij gaat de plastictafel ook graag in op de uitnodiging van de ACM als toezichthouder op het gebied van mededingingsrecht, om mee te denken hoe de samenwerkingsafspraken tussen de bedrijven het beste vormgegeven kunnen worden. Tot slot is het ook van belang om banken en private investeerders te betrekken.

Urgentie

De Nederlandse plastic- en recyclingindustrie staat op een keerpunt doordat het zijn Europese koppositie in snel tempo aan het kwijtraken is. Tot voor kort had Nederland de grootste mechanische recyclingcapaciteit per hoofd van de bevolking en binnen de EU beschikte Nederland over het grootste aantal chemische recycling installaties¹. Door onder andere hogere energiekosten in Nederland in vergelijking met andere landen binnen en buiten Europa is de industrie onvoldoende concurrerend. Meerdere chemie- en polymeer producerende bedrijven hebben de laatste jaren hun capaciteit terugschroefd, fabrieken gesloten of het vertrek van (een deel van) de productiecapaciteit uit Nederland aangekondigd. In de afgelopen 3 jaar is daarmee in totaal 3 miljoen ton aan productiecapaciteit voor plastic verloren gegaan². Meer dan 10 recyclingbedrijven hebben faillissement moeten aanvragen. Aangekondigde investeringen in productiecapaciteit voor biobaseerd plastic en innovatieve recyclingtechnologie zijn teruggetrokken of gepauzeerd. Meerdere grote bedrijven schroefden hun circulaire ambities terug waardoor de vraag naar circulair plastic inzakte. Goedkoop plastic en recyclelaat wordt geïmporteerd vanuit landen van buiten de EU.

¹ Nova Institut, *Mapping of advanced plastic waste recycling technologies and their global capacities*, 2024

² Het gaat om zowel productie van monomeren als polymeren die in Nederland veelal plaatsvindt op geïntegreerde petrochemische complexen en dus onlosmakelijk met elkaar verbonden is.

Dit staat op gespannen voet met Nederlandse doelen op vlak van circulaire economie en het aankomende Europese beleid dat een markt voor circulaire materialen creëert door middel van verplichtingen om producten op de markt te brengen met een minimaal verplicht percentage recycalaat. Alleen al de inwerkingtreding van de PPWR (Packaging and Packaging Waste Regulation) en de 2030-doelen in de SUP (Single Use Plastics Directive) vereisen een groei van het aandeel recycalaat in verpakkingen van ca. 10% in 2022 in Nederland naar gemiddeld circa 20-25% in 2030. Vanuit de SUP is het specifiek vereist dat het recycalaat zijn oorsprong heeft in Europa en gebaseerd is op post-consumer afval. De onderhandelingen over een verplicht aandeel recycled plastic in voertuigen lopen nog, hier wordt ook gesproken over vergelijkbare percentages recycled plastictaandeel. Naar verwachting zal ook de Ecodesign for Sustainable Products Regulation eisen gaan stellen aan het aandeel recycalaat in en recycleerbaarheid van plastic producten, evenals aankomende wetgeving op het vlak van GPP (Green Public Procurement) en EPR (Extended Producer Responsibility). Daarnaast herzielt de EU momenteel haar bioeconomy strategie en zal naar verwachting toewerken naar eisen voor een minimum aandeel biogebaseerd materiaal in producten. Al deze verplichtingen vergen investeringen van miljarden euro's in miljoenen tonnen circulaire infrastructuur (sortering, recycling en verwerking).

De keuze is daarom helder. Nederland moet vol inzetten op behoud en opschaling van de productie- en recyclingcapaciteit van circulair plastic en zo niet, dan zijn de Europese doelen voor Nederland alleen maar haalbaar door import van circulair plastic. Onder circulair plastic verstaat de tafel plastic dat is geproduceerd op basis van post consumer recycalaat (van mechanische, fysische en chemische recyclingprocessen), biograndstoffen en in de toekomst ook CO₂ als grondstof. Dit plastic is herbruikbaar en/of recyclebaar en op duurzame wijze geproduceerd. De plastic tafel is van mening dat Nederland bij uitstek in de positie is om het vestigingsland te zijn voor circulaire plastic productie, vanwege een sterk chemie- en recyclingcluster, een goede infrastructuur voor afvalinzameling en -verwerking en een zeer hoogwaardige kennis- en innovatiesysteem. Daarom biedt de aankomende regelgeving juist unieke kansen voor de Nederlandse plastic keten om het verdienvermogen te vergroten en minder afhankelijk te worden van virgin fossiele grondstoffen. Door gezamenlijk en eensgezind op te trekken kunnen we nu beginnen met het implementeren van maatregelen om klaar te zijn als de EU vanaf 2030 met eigen wet- en regelgeving komt en kunnen we Nederland opnieuw de Europese koploper maken in circulair plastic.

Set aan maatregelen gericht op marktcreatie

De hieronder beschreven maatregelen vormen samen een integraal en samenhangend pakket waar volledige consensus over is bereikt aan de plastic tafel. Om op korte termijn verschil te maken starten we met vrijwilligheid en dat verankeren we op de langere termijn met bindende afspraken.

Dit pakket creëert een markt voor circulaire bedrijven én draagt bij aan het ophalen van structurele middelen om te kunnen investeren in de circulaire materialentransitie via de circulaire hefboom.

1) **Merkartikelfabrikanten (producenten en retailers) committeren zich aan een bovenwettelijke inzet van circulair plastic in verpakkingen**

Unilever, Verpact, CBL en FNLI zijn via een gestructureerde uitvraag bovenwettelijke commitments aan het ophalen bij merkartikelfabrikanten om zich langjarig (minimaal t/m 2030) te committeren aan de inkoop van circulair plastic ter vervanging van fossiel plastic in verpakkingen in alle categorieën waaronder ook voedselveilige en contact sensitieve toepassingen, zodat er een noemenswaardig begin kan worden gemaakt met het invaren op EU-doelen (PPWR in 2030).

In de beperkte tijd sinds de start van de Plastic tafel hebben tot op heden 20 merkartikelfabrikanten een bovenwettelijk commitment afgegeven. Deze gezamenlijke toezeggingen vertegenwoordigen een jaarlijkse inzet van circa 115.000 ton circulair plastic in NL/EU, startend vanaf dit jaar. Dit levert een CO₂-reductie op van ongeveer 265 kton per jaar. Voor de jaren na 2026 liggen de toezeggingen hoger. We zien hierin een belangrijk groeipotentieel, dat de komende tijd actief verder ontwikkeld wordt. Tot de betrokken

bedrijven behoren op dit moment (in alfabetische volgorde): Albert Heijn, Beiersdorf, Bolletje, Bonduelle, Burg Group, Cloetta, Coca-Cola Europacific Partners, Cosun Beet Company, Dijkstra Plastics, FrieslandCampina, JDE Peet's, Kraft Heinz Company, L'Oréal, Mondelēz, Nestlé, PepsiCo, Riedel, Signature Foods, Unilever, Vrumona. Dit tussenresultaat laat zien dat er onder bedrijven bereidheid is om verantwoordelijkheid te nemen, en dat er ruimte is om de ambitie in het pakket aan maatregelen verder te versterken.

Voor behoud en verdere opschaling van de huidige sorteer- en recyclingcapaciteit en productiecapaciteit voor biogebaseerde polymeren is ondersteuning voor de onrendabele top vanuit de klimaatfondsmiddelen een belangrijke succesfactor, waarbij de potentiële impact kan worden vergroot.

Verpact draagt zorg voor vertrouwelijke en onafhankelijke dataverwerking en faciliteert door het opzetten van een innovatieprogramma, het mogelijk maken van matchmaking en certificering van herkomst en door de bestaande tariefdifferentiatie verder uit te breiden. Om dit realistisch te kunnen doen is langjarige bestaanszekerheid nodig over de algemeen verbindend verklaring van de overeenkomst over een afvalbeheerbijdrage (AVV).

Tariefdifferentiatie richt zich op hogere kortingen in de afvalbeheerbijdrage voor inzet recycleert en recycleerbaarheid van een verpakking. Voor biogebaseerde polymeren wordt per polymeer bekeken welke financiële ondersteuning mogelijk is, omdat dit sterk afhankelijk is van het type polymeer en de inzamel-, sorteer- en recycleermogelijkheden.

Daarnaast richt Verpact een circulaire plastic bank op die op transparante wijze inzicht biedt in productie, beschikbaarheid en kwaliteit van circulair plastic. Via een online tool kan vraag en aanbod gematcht worden. In gevallen waar vraag en aanbod niet automatisch bij elkaar komen, is het hierboven aangekondigde innovatieprogramma van Verpact beschikbaar. Op basis van de opgedane inzichten kan de systematiek van de circulaire plastic bank ook worden uitgebreid naar andere sectoren, waarbij een behoud van een gelijk speelveld voor de verschillende sectoren van belang is. Diverse UPV-organisaties hebben hier al hun interesse voor uitgesproken.

De circulaire plastic bank en de methodiek van vergaande tariefdifferentiatie zorgen voor een groeiende inzet van Nederlands circulair plastic en anticiperen op de benodigde groei van inzet van circulair plastic voor de PPWR-doelen vanaf 2030.

Enkele bedrijven committeren zich aan (medewerking bij) de doorontwikkeling van het instrument UPV waarbij strengere eisen gesteld kunnen worden aan het toepassen van tariefdifferentiatie door producentenverantwoordelijkheidsorganisaties (dus ook voor andere productgroepen), zodat deze aanpak op termijn ook uitgebreid kan worden naar andere productgroepen naast verpakkingen.

2) **Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en andere overheidsorganisaties verhogen inzet op circulair plastic via overheidsinkoop**

De jaarlijkse inkoopuitgaven van de overheid aan werken, leveringen en diensten bedragen ca. €115 miljard. Het aandeel plastic binnen de betreffende productgroepen is relatief beperkt. De overheid erkent evenwel haar voorbeeldrol en de bijdrage die zij kan leveren aan de marktvraag naar circulair plastic via overheidsinkoop. Op dit moment is zowel op Rijksniveau als bij medeoverheden circulair inkopen staand beleid, waaronder circulair plastic. Voorbeelden zijn kabels, leidingen, afvalcontainers en (verpakkingen van) bedrijfstextiel. Daarbij hebben andere circulaire inkoopstrategieën - zoals niet of minder inkopen, levensduurverlenging en hergebruik - doorgaans prioriteit ten opzichte van de inzet op circulair plastic. Aan de Plactictafel heeft de overheid commitment uitgesproken om additionele kansen voor marktcreatie voor circulair plastic verder te verkennen en te benutten.

Bij een eerste inventarisatie met een selectie van aanbestedende diensten op Rijksniveau en bij medeoverheden, is bereidheid en commitment uitgesproken om additionele kansen voor marktcreatie voor circulair plastic verder te verkennen en te benutten. Een voorbeeld is de Rijksinkoopcategorie werkplekomgeving die de mogelijkheden met de markt verkent om het percentage plastic recycleert in kantoormeubilair binnen lopende contracten op te hogen. Daarnaast zal het ministerie van IenW een overzicht maken van de meest impactvolle productgroepen waar overheidsinkoop gericht ingezet kan worden. Voortbouwend op het commitment van bovengenoemde vertegenwoordiging van overheden, zal via o.a. 'Krachtenbundeling Rijk-Regio voor de Circulaire Economie', een grotere groep overheden worden aangehaakt om zo veel mogelijk op circulair plastic in te zetten. Daarbij wordt verkend welke aanpakken doeltreffend zijn (zoals het Vlaamse model van verbruiksverboden voor specifieke producten indien die niet voldoen aan een minimum aandeel circulair plastic).

3) **Circulaire hefboom**

De hierboven beschreven vrijwillige maatregelen kunnen op korte termijn in werking treden (aanloop in 2025, start in 2026). In aanvulling hierop stelt de Plactictafel voor om een "circulaire hefboom" in te voeren.

Op basis van Europese digitale productpaspoorten die komende jaren gefaseerd voor vrijwel alle productgroepen worden uitgerold, wordt een afdracht gerealiseerd over het aandeel primair fossiel plastic in een product dat door een producent of importeur op de Nederlandse markt wordt afgezet. De hoogte van de afdracht is afhankelijk van het percentage fossiel plastic en per productgroep kan hier nog een producteigenschap aan worden toegevoegd. Voor textiel kan dan gedacht worden aan het aanvullen van de afdracht op basis van het aantal toegepaste materialen, omdat dit sterke invloed heeft op de recycleerbaarheid. Voor de categorie meubels is de mate van demonteerbaarheid mogelijk een relevante factor. De werking van de circulaire hefboom is dus sectorspecifiek en dient samen met de betreffende sectoren verder uitgewerkt worden.

De circulaire hefboom genereert dus een prijsprikkel waardoor het aantrekkelijker wordt om meer circulair plastic in te zetten. De inkomsten uit de afdracht vloeien naar een transitiefonds waarna de middelen weer ten goede komen aan de materialentransitie, bijvoorbeeld door het verlagen van kosten voor circulaire koplopers en het compenseren van (een deel van) de onrendabele toppen. Dit gaat over tientallen miljoenen euro's structureel. Dit moet een wettelijke basis krijgen om bindende en afdwingbare afspraken (publiek en privaat) te kunnen verankeren, waarmee de benodigde investeringszekerheid gaat ontstaan.

Vanaf 2027 wordt het digitaal productenpaspoort ingevoerd voor textielproducten en bouwmaterialen. In 2028 volgen meubels en (consumenten)elektronica en in 2029 matrassen. Bijna de helft van de Nederlandse plasticconsumptie wordt daardoor in potentie via de hefboom in combinatie met het digitaal productenpaspoort gedekt. Zo sturen we bij richting een (volledig) circulaire economie in 2050. De hefboom is vooral relevant voor productstromen waar een UPV tot onvoldoende inzet van circulair plastic leidt of waar er nog geen UPV aanwezig is. Voor verpakkingen is er al een UPV en een breed pallet aan andere instrumenten.

4) **Beperken meerkosten in de circulaire plasticketen**

De zorgwekkende positie van de Nederlandse circulaire plasticketen wordt veroorzaakt door vraaguitval die weer een gevolg is van het grote prijsverschil tussen virgin en circulair plastic en het vaak ontbreken van een gezonde business case voor producten met een aandeel circulaire polymeren. Door in te zetten op vrijwillige commitments van markt en overheid enerzijds en tariefdifferentiatie in de UPV's anderzijds zal de concurrentiepositie verbeteren. Echter, op korte termijn wordt tariefdifferentiatie alleen voor verpakkingen toegepast en de vrijwillige commitments zijn onvoldoende om de crisis in de sector op de korte termijn te kunnen bezweren. De marges in de sector zijn zo klein dat maximaal moet worden ingezet op het reduceren van de kosten in de keten.

De plastictafel roept het kabinet daarom op de volgende maatregelen te nemen:

- a. Openstelling van een gekoppelde CAPEX-OPEX subsidieregeling waarmee investeringen in uitbreiding van de capaciteit voor productie en verwerking van circulair plastic zowel subsidie op de installaties als op de operationele kosten kunnen ontvangen.
- b. Reductie van de energiebelasting voor producenten van circulair plastic. Duitsland kent een dergelijke reductie al (Stromsteuerentlastung).
- c. Oproep aan de EU om de circulaire plastic sector in aanmerking te laten komen voor IKC-subsidie door opname van deze sector bij herziening van het EU IKC-ETS en hiervoor aanvullende middelen (klimaatfonds) beschikbaar te stellen.
- d. Vrijstelling van ASB (afvalstoffenbelasting) voor verwerking van recyclingresiduen.

In de bijlage wordt een verdere uitwerking van deze maatregelen gegeven.

Aangezien er in de sector ook een sterke behoefte is aan een subsidie-instrument dat specifiek gericht is op ondersteuning van operationele meerkosten (OPEX-only), adviseert de plastictafel ook dat Nederland de mogelijkheden verkent om een dergelijk instrument te ontwikkelen binnen het zojuist vastgestelde Europese steunkader CISAF.

Heffingen

In het hoofdlijnenakkoord uit 2024 is vastgelegd dat er een plasticheffing zou worden ingevoerd met een opbrengst van ongeveer een half miljard Euro per jaar vanaf 2028. In opdracht van de Ministeries van Financiën en IenW zijn de volgende varianten doorgerekend:

- Heffing op productie van polymeren
- Heffing op verwerking van polymeren
- Heffing aan de marge (koppeling met circulaireplasticnorm)

Het kabinet heeft besloten geen van deze varianten in te voeren vanwege de verwachte negatieve effecten op de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven en bezwaren uit de sector. Deze negatieve effecten zijn ook aangetoond in impactanalyses die in opdracht van de ministeries zijn uitgevoerd. De plastictafel onderschrijft dat het invoeren van deze varianten van een plasticheffing niet gewenst is.

Als alternatieve dekking voor de budgettaire opgave van het hoofdlijnenakkoord heeft het kabinet besloten om de afvalstoffenbelasting te hervormen en de budgettaire terugsluis naar het klimaatfonds voor de CO₂-heffing op de AVI's in te trekken. Daarmee lijkt een deel van de M€ 567 (prijsspeil 2025) aan inkomsten gedekt³. Voor het resterende deel van de budgettaire opgave heeft het kabinet als technische invulling besloten tot een generieke tariefsverhoging van de afvalstoffenbelasting in combinatie met een verhoging van de CO₂-heffing voor AVI's. Het kabinet heeft de plastictafel verzocht voor dit deel van de budgettaire opgave alternatieven aan te dragen. Het gaat dan om een budgettaire opgave van M€33 in 2027, oplopend tot structureel M€167 vanaf 2031.

Het Ministerie van Financiën laat een impactanalyse uitvoeren naar de effecten van bovenstaande heffingen in het afvaldomein, deze analyse was geen onderdeel van de besluitvorming zelf en is op dit moment nog niet gereed. Vanwege de impact van deze heffingen op de gehele waardeketen vraagt de Plastictafel om hier een eigen appreciatie op te kunnen geven en vraagt de Plastictafel het demissionaire kabinet deze appreciatie mee te nemen in de besluitvorming.

³ Onduidelijk is nog wat het effect voor de AVI's zal zijn van de aangenomen motie van Van Dijk, Bontenbal, Flach en Vermeer over het afschaffen van de CO₂-heffing voor de industrie.

Op zoek naar alternatieve heffingen heeft de Plastictafel eerst geïnventariseerd wat het doel en de randvoorwaarden van zo'n heffing moet zijn. Een goede heffing:

- stimuleert duurzame en circulaire oplossingen, en biedt handelingsperspectief voor burgers en bedrijfsleven;
- bevordert de markt en het verdienmodel voor circulariteit;
- voorkomt een oneerlijk speelveld en weglek- en waterbedefferen;
- sluit zoveel mogelijk aan bij EU regelgeving;
- laat de vervuiler betalen;
- is praktisch uitvoerbaar.

De plastictafel heeft een aantal alternatieven verkend (samengevat in de bijlage), maar constateert dat de vraag naar alternatieve beprijzende maatregelen binnen het circulaire plastic domein een haast onmogelijk te beantwoorden opgave is. Voor diverse verkende opties bestond wisselend draagvlak, maar geen van de opties werd echt breed gedragen. Het verschuiven van het aangrijpingspunt van de heffing naar een andere plek in de keten levert in veel gevallen een lastenverzwaring op die de concurrentiepositie van de betreffende bedrijven in Nederland aantast doordat hij een ongelijk speelveld met de ons omringende landen creëert. Dit geldt dus ook voor de door het kabinet voorgestelde heffing op de AVI's, die de concurrentiepositie van de AVI's, sorteerders en recyclers op het Europese speelveld ernstig schaadt, wat zal leiden tot weglek van afvalstromen naar het buitenland. Dit brengt ook de investeringszekerheid van AVI's voor ondergrondse CO₂-opslag (CCS Aramis-project) in gevaar terwijl juist voor AVI's CO₂-afvang en -opslag de enige manier is waarop zij zelfstandig CO₂ kunnen reduceren. Deze heffing ondermijnt ook initiatieven gericht op hergebruik van CO₂ (CCU). Daarnaast verslechtert ook de concurrentiepositie van de recyclingsector in Europa omdat bij recycling residu stromen overblijven die nationaal tegen hogere kosten moeten worden verbrand⁴. Bovendien raakt dit het draagvlak onder inwoners om afval goed te scheiden. Zij zullen namelijk hun afvalstoffenheffing zien stijgen, ook als ze goed scheiden.

De Plastictafel is daarom van mening dat het zeer onverstandig is om een heffing neer te leggen in een circulaire plasticketen die nu al getroffen wordt door een groot aantal faillissementen. De tafel acht niet alleen de budgettaire opgave van M€33-M€167 ongewenst, maar het hele pakket van M€ 567.

Hoewel aan de Plastictafel is gevraagd naar alternatieven te kijken binnen het circulaire economie domein, heeft de tafel zich beperkt tot de scope van circulair plastic, om te voorkomen dat een heffing zou worden voorgesteld die terecht komt bij sectoren die geen onderdeel uitmaken van de Plastictafel.

Inzet op EU-brede aanpak voor circulair plastic en flankerend beleid

Voor een gelijk speelveld voor een circulaire en klimaatneutrale plasticketen, die onder de voorwaarde van een gelijk speelveld concurrerend is, moeten de grote sturingsvraagstukken aangepakt worden:

1. Industriebeleid voor behoud en opbouw van sorteer- en recyclingcapaciteit
2. Europees productbeleid en certificeringseisen
3. Vergroten van de beschikbaarheid van circulaire grondstoffen

⁴ De extra heffing op residu stromen aan de poort van de AVIs in het huidige voorstel is ongeveer 40 €/ton CO₂ heffing plus ongeveer 40 €/ton afvalstoffenbelasting (uitgaande van ongeveer 7 Mton te verbranden afval en de in de voorjaarsnota genoemde extra heffingen). Het kan zijn dat de CO₂ heffing leidt tot een gedifferentieerd poorttarief bij de AVI's, die de CO₂ voor plasticresidu zou kunnen verdubbelen omdat het CO₂ gehalte van residu stromen hoog is. Het toepassen van CCS kan een deel van de CO₂ heffing mitigeren, maar zal ook extra kosten in de keten met zich meebrengen.

Ad 1. Industriebeleid voor behoud en opbouw van sorteer- en recyclingcapaciteit

Het belang van circulair industriebeleid is groot. Recyclers zijn momenteel niet concurrerend met fossiel plastic, non-EU recycalaat en zelfs niet met EU-recycalaat. Als de recyclingbedrijven zich niet kunnen vestigen of uitbreiden, geen energie en water hebben, of niet kunnen concurreren met prijzen die omliggende landen hanteren, dan bouwen ze de recyclingcapaciteit elders in de EU. De Plactictafel vraagt de overheid daarom om Europees in te zetten op het reduceren van de meerkosten in de plasticketen, door er op aan te dringen dat alle fondsen en mogelijkheden hiervoor ingezet mogen worden. De Plactictafel vraagt de Nederlandse en de Europese overheid daarnaast om de kansen die het nieuwe Clean Industrial Deal State Aid Framework biedt ten volle te benutten. Daarnaast is het van belang dat de Nederlandse overheid inzet op snellere en soepelere vergunningprocedures, en de toegang tot energie en water (aanvoer en zuivering) voor bedrijven faciliteert.

Ad 2. Europees productbeleid en certificeringseisen

Voor investeringen in circulair plastic is handhaven en doorzetten van ambitieus-realistische Europese normen voor circulair plastic in producten van het grootste belang. Tegelijk vergt dit een investering in de verifieerbaarheid van circulariteit via geharmoniseerde certificeringseisen. Ook moet er duidelijkheid komen over rekenregels en claimbare CO₂-reductie. De eis dat recycalaat afkomstig moet zijn uit Europees post-consumer afval is van belang voor een gelijk speelveld voor Europese bedrijven ten opzichte van bedrijven van buiten de EU. Tegelijkertijd moet worden zeker gesteld dat import net zo duurzaam wordt gemaakt als lokaal product (zogenoemde mirror clause in EU-wetgeving).

Binnen de Europese wetgevingen die een digitaal productenpaspoort (DPP) introduceren kunnen op productniveau eisen worden ontwikkeld voor een circulair plastic inhoud. Deze worden ontwikkeld op basis van uitgebreide studies over wat mogelijk, haalbaar en wenselijk is. Daarmee bieden deze een goede kans op verankering van circulair beleid. Nederland moet zich in die Europese discussie inzetten voor een goede normering.

Ad 3. Vergroten van beschikbaarheid recycalaat en biograndstoffen

Met fiscaal stimulerend beleid kan meer plastic en/of koolstof in de materiaalketen worden gehouden (zie bijlage). Daarvoor is het nodig dat er meer investeringen in de materialentransitie worden gedaan. Het investeren in circulair plastic loont óók voor het klimaat (mits behoud en verbetering van de biodiversiteit geborgd wordt). Doelstellingen op deze gescheiden beleidsterreinen van klimaat en circulaire economie moeten op elkaar afgestemd zijn. De Plactictafel ziet dat met de Europese koers voor een Clean Industrial Deal zich juist nu nationaal en in de EU de kans voordoet om de verbinding tussen circulair plastic en de klimaattransitie te maken, waardoor een reëel pad voor de loskoppeling van fossiele grondstoffen in beeld komt, met perspectief voor de industrie.

Tot slot, de hervorming van de afvalstoffenbelasting en verhoging van de CO₂-heffing raken de burger direct. Om kosten te beperken en draagvlak voor afvalscheiding te behouden, moet het volume aan restafval fors omlaag. Grote winst ligt bij de UPV voor luiers en incontinentiemateriaal en GFE (groente-, fruit- en etensresten): schonere inzameling voorkomt CO₂-uitstoot, behoudt grondstoffen en zorgt voor een lagere afvalstoffenheffing. Door beter te recycleren hoeft immers minder afval te worden verbrand en wordt uitstoot van CO₂ voorkomen. De Plactictafel adviseert daarom ondersteuning voor de inzameling van deze stromen en een verkenning naar uniformering van afvalbeleid op landelijk niveau.

Beroep op klimaatfondsmiddelen

Het voorgestelde pakket aan maatregelen gericht op marktcreatie en het aankomende Europese beleid zal de marktvraag naar circulair plastic sterk gaan vergroten. De komende jaren is echter ter overbrugging grote behoefte bij bedrijven in de circulaire plasticindustrie aan instrumentarium dat de meerkosten in de keten kan reduceren. Voor verpakkingen draagt tariefdifferentiatie bij en Verpact gaat hier nog meer op inzetten. Voor overige toepassingen van plastic ontbreekt een vorm van tariefdifferentiatie nog.

Voor de benodigde opschaling van de productiecapaciteit voor sorteren, recyclen, verwerken en productie van circulair plastic is daarnaast sterk de behoefte aan een subsidieregeling die behalve subsidie voor de investeringen ook subsidie voor een deel van de operationele kosten kan bieden. Daarom adviseert de plastictafel het kabinet om het mogelijk te maken om de klimaatfondsmiddelen in te zetten voor de ontwikkeling van een gekoppelde CAPEX-OPEX subsidieregeling voor uitbreiding van de productiecapaciteit voor circulair plastic bij producenten en verwerkers. Het is van groot belang om dit type instrumentarium specifiek voor circulair plastic te ontwikkelen naast het uitgebreide instrumentarium dat er al is voor klimaat. Inschatting benodigd budget: ca. 50M€ per jaar tot aan 2030.

Daarnaast heeft de plastictafel nog een aantal maatregelen geïdentificeerd waarvoor additionele middelen nodig zijn:

- ETS-IKC subsidie. Inschatting benodigd budget: ca. 20 M€/jaar.
- Reductie energiebelasting voor producenten van circulair plastic. Inschatting benodigd budget: ca. 20 M€/jaar.
- Vrijstelling van ASB (afvalstoffenbelasting) voor verwerking van recyclingresiduen. Inschatting benodigd budget: ca. 10 M€/jaar.
- Regeling 'Impuls GFE+T in Stedelijke Wijken'. Inschatting benodigd budget: ca. M€5/jr.
- Landelijke impulsregeling voor luierinzameling en -recycling. Inschatting benodigd budget moet nog nader onderzocht worden.

Bijlagen

1. Opdracht kabinet aan de plastictafel	11
2. Leden plastictafel en deeltafels	14
3. Werkwijze	18
4. Deeltafel norm en marktcreatie	20
5. Deeltafel heffingen	37
6. Deeltafel EU agenda en flankerend beleid	39
7. Matrix met overzicht uitgewerkte maatregelen	43

De in dit eindrapport opgenomen standpunten en de voorgestelde maatregelen hebben een breed draagvlak bij de leden van de plastictafel. De detailuitwerking die in deze bijlagen is opgenomen toont de start die de plastictafel heeft gemaakt met de uitwerking van de maatregelen. Hierover moet nog verder gesproken worden om tot volledige consensus te komen.

Bijlage 1: Opdracht aan Plastictafel

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De Speciaal Regeringsvertegenwoordiger
Circulaire Economie - **Bescherming Persoonlijke Levenswijze**
persoonsgegevens

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
T 070-456 0000
F 070-456 1111

Kenmerk
IENW/BSK-2025/110254

Datum
Betreft Plastictafel

Geachte heer **Bescherming Persoonlijke Levenswijze**

Onder verwijzing naar de Voorjaarsbesluitvorming geef ik u hierbij namens het kabinet de opdracht om als gespreksleider met maatschappelijke organisaties en sectorvertegenwoordigers via een Plastictafel in gesprek te gaan over normerende en/of beprijzende maatregelen in de plastic keten. Het kabinet wil op deze wijze samen met de sector en maatschappelijke organisaties tot maatregelen komen om de transitie naar een circulaire economie te versnellen mét het behoud van een gezonde, concurrerende plastic-, afval-, en recyclingsector.

Op 25 april jl. heeft het kabinet als onderdeel van de Voorjaarsbesluitvorming het klimaatpakket gepresenteerd. Vanwege zorgen uit de sector over de gevolgen van de circulaire plasticnorm op de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven voert het kabinet de circulaire plasticnorm zoals deze tot nu toe is uitgewerkt en de in het Hoofdlijnenakkoord aangekondigde polymerenheffing (ook bekend als plasticheffing) niet in. Het kabinet constateert dat de Nederlandse en Europese plasticsector, en in het bijzonder de plastic recyclingsector, in zwaar weer verkeert. De goedkope import van fossiel plastic, hoge energiekosten en toenemende mondiale concurrentie drukken zwaar op deze bedrijven, terwijl deze bedrijven hard nodig zijn voor de transitie naar een circulaire economie. Het kabinet zet in op de transitie naar een circulaire economie om de afhankelijkheid van fossiele grondstoffen te verminderen en om bij te dragen aan de klimaatopgave.

Graag wil ik u vragen om met belanghebbenden aan de Plastictafel tot één of meerdere normerende en/of beprijzende maatregelen te komen die gedragen en uitvoerbaar zijn als alternatief op de circulaire plasticnorm en de polymerenheffing. Aan deze Plastictafel vraagt het kabinet om deze voorstellen uit te werken voor aanvang van de augustusbesluitvorming van dit jaar (2025). Om de sector te ondersteunen bij deze eventuele normerende en/of beprijzende maatregelen, staat in het Klimaatfonds (onder voorwaarden) € 208,1 mln. euro gereserveerd ter ondersteuning van onder andere ketenvorming en recyclingtechnieken circulaire plastics.

Intern gebruik

Pagina 1 van 3

Resultaten

U wordt gevraagd om uiterlijk 30 juni as. schriftelijk te rapporteren over de uitkomsten van de gesprekken. Voor de alternatieve beprijzende en /of normerende maatregelen zijn er voor het kabinet een aantal randvoorwaarden van belang (zie onder). Om de hierboven genoemde klimaatfondsmiddelen te kunnen toekennen, gelden voor de inzet van de subsidiemiddelen de reguliere beoordelingscriteria voor de klimaatfondsmiddelen. De Placitictafel wordt daarom gevraagd om de voorstellen voldoende uit te werken met inachtneming van de randvoorwaarden en de criteria uit het Klimaatfonds. RVO fungeert als secretariaat, en biedt ondersteuning bij de voorbereiding, uitvoering en uitwerking van de bijeenkomsten en bij de rapportage van het eindresultaat. Vanuit de ministeries FIN, KGG en IenW wordt technische ondersteuning aan de Placitictafel geboden via voorzitter en secretariaat.

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
T 070-456 0000
F 070-456 1111

Kenmerk

IENW/BSK-2025/110254

Randvoorwaarden

Randvoorwaardelijk is dat de voorgestelde maatregelen leiden tot:

1. de voor de polymerenheffing ingeboekte € 567 mln. aan inkomsten (structureel vanaf 2028, prijspeil 2025);
2. een CO₂-reductie van 2 megaton in 2030 (t.o.v. KEV 2024) in het CE-domein (incl. AVI's); en
3. bevordering van de circulaire economie, bij voorkeur het aandeel circulaire plastics als alternatief op de circulaireplasticnorm.

Ten aanzien van de inkomsten die staan genoemd onder punt 1 geldt dat het kabinet heeft besloten om de afvalstoffenbelasting te hervormen en de budgettaire terugsluis naar het klimaatfonds voor de CO₂-heffing AVI's in te trekken. Daarmee is een deel van de € 567 mln. (prijspeil 2025) aan inkomsten reeds gedekt. Voor het resterende deel van de budgettaire opgave heeft het kabinet als technische invulling besloten tot een generieke tariefsverhoging van de afvalstoffenbelasting in combinatie met een verhoging van de CO₂-heffing voor AVI's. Voor dit deel van de budgettaire opgave kan de plastic tafel alternatieven aandragen. De technische invulling wordt opgenomen in het pakket Belastingplan 2026, tenzij de Placitictafel voor aanvang van de augustusbesluitvorming van dit jaar met een uitvoerbaar en gedragen alternatief komt binnen de bij punt 1, 2 en 3 gestelde randvoorwaarden en daar politiek draagvlak voor is tijdens de augustusbesluitvorming.

In de onderstaande tabel is terug te lezen dat het hierbij gaat om een structurele budgettaire opgave van €33 mln. in 2027, oplopend tot €167 mln. vanaf 2031. Deze reeks bestaat uit een budgettaire derving uit de CO₂-heffing industrie bij AVI's en de afvalstoffenbelasting. Die budgettaire derving ontstaat door meer CO₂-reductie en een verwachte afname van afvalverbranding, als gevolg van aanscherping van de maatvoering. De reeks bestaat ook uit een budgettaire opbrengst van de CO₂-heffing industrie voor AVI's en een opbrengst uit het generiek ophogen van de tarieven in de afvalstoffenbelasting.

Wanneer alternatieve maatregelen voor de technische invulling, door gedragseffecten (meer CO₂-reductie/minder afvalverwerking) ook leiden tot een lagere opbrengst uit de afvalstoffenbelasting en CO₂-heffing industrie, dan moeten alternatieve maatregelen conform de begrotingsregels deze derving opvangen. Dit moet dan ook leiden tot een budgettaire netto-opbrengst van €167 mln. structureel (zie randvoorwaarde 1).

Tabel 3: Budgettaire plaat lastenkant begroting (in mln. euro, prijspeil 2025), - is saldooverslechterend								
Nr.	Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	2030	struc.
Industrie, mkb en circulaire economie								
IC3	Niet invoeren polymerenheffing per 2028	0	0	0	-567	-567	-567	-567
	Hervorming ASB. Daarbij wordt o.a. gekeken naar de huidige vrijstellingen en ASB-tarieven voor stort met ontheffing	0	0	80	110	125	125	125
	Kadercorrectie terugdraaien budgettaire terugsluis CO ₂ -heffing AVI's naar Klimaatfonds			51	99			
	Kadercorrectie - afschaffen budgettaire terugsluis CO ₂ -heffing AVI's naar Klimaatfonds	0	0	40	59	216	276	275
	Generieke tariefsverhoging afvalstoffenbelasting in combinatie met aanscherping CO ₂ -heffing voor AVI's (technische invulling) of alternatief voorstel Plactictafel, mits binnen randvoorwaarden	0	0	33	96	139	166	167

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
T 070-456 0000
F 070-456 1111

Kenmerk

IENW/BSK-2025/110254

Ten aanzien van de 2 megaton CO₂-reductieopgave geldt dat het kabinet in 2023 heeft besloten om zich in te zetten voor 2 megaton negatieve emissies bij AVI's in 2030. Uit de KEV 2024 blijkt dat deze nog niet wordt gerealiseerd. Om alsnog te komen tot de gevraagde emissiereductie, heeft het kabinet besloten tot een generieke tariefsverhoging van de afvalstoffenbelasting in combinatie met een aanscherping van de CO₂-heffing voor AVI's, tenzij de Plactictafel met alternatieve maatregelen komt die – samen met vastgesteld, voorgenomen en geagendeerd beleid – optellen tot 2 megaton nationale CO₂-reductie in het CE-domein, waaronder bij AVI's (ten opzichte van de KEV2024).

Ten aanzien van het bevorderen van circulariteit geldt dat de circulaireplasticnorm gericht was op de vervanging van 25-30 procent fossiele grondstoffen met recycalaat of biogebaseerde grondstoffen in 2030 bij het maken van plastic. De Plactictafel wordt gevraagd om voorstellen te doen voor alternatieven voor de circulaireplasticnorm die bijdragen aan de transitie naar circulair plastic. De Plactictafel wordt ook gevraagd om oog te hebben voor de wijze waarop de voorgestelde maatregelen zich verhouden tot het huidige beleid voor circulair plastic en om te beschrijven welk flankerend beleid nodig is om te komen tot succesvolle uitwerking en implementatie van de voorstellen. Daarbij wordt de Plactictafel in elk geval gevraagd om rekening te houden met:

- Het creëren van een afzetmarkt voor recycalaat en biogebaseerd plastic.
- Het versterken van de Nederlandse plastic- en recyclingsector in de EU.

Mede op basis van het eindrapport van de Plactictafel zal het kabinet besluiten over het te voeren normerende, stimulerende en beprijzende circulaireplasticsbeleid. Ik wens u veel succes bij deze belangrijke opdracht.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT - OPENBAAR
VERVOER EN MILIEU,

C.A. Jansen

Bijlage 2: Deelnemers hoofd- en deeltafels

Plastictafel

Naam	Organisatie
persoonsgegevens	SRCE, voorzitter plastictafel
persoonsgegevens	VA, voorzitter deeltafel heffingen
persoonsgegevens	GCNE
persoonsgegevens	Plastics Europe Nederland
persoonsgegevens	RVO, secretaris
persoonsgegevens	NRK
persoonsgegevens	Verpact
persoonsgegevens	RVO, secretaris
persoonsgegevens	MVO Nederland
persoonsgegevens	Urgenda
persoonsgegevens	VNCI
persoonsgegevens	NRK Recycling
persoonsgegevens	NVRD
persoonsgegevens	Natuur en Milieu
persoonsgegevens	NRK Verpakkingen, voorzitter deeltafel norm en marktcreatie
persoonsgegevens	VNO-NCW, voorzitter deeltafel flankerend beleid en EU agenda
persoonsgegevens	FNLI
persoonsgegevens	Unilever
persoonsgegevens	Ministerie Financiën (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie KGG (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie IenW (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie IenW (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie KGG (toehoorder)

Deeltafel heffingen

Naam	Organisatie
persoonsgegevens	VA, voorzitter deeltafel heffingen
persoonsgegevens	Plastics Europe Nederland
persoonsgegevens	RVO, secretaris
persoonsgegevens	Verpact
persoonsgegevens	NRK
persoonsgegevens	Verpact
persoonsgegevens	NRK
persoonsgegevens	NRK
persoonsgegevens	Verpact
persoonsgegevens	RVO, secretaris
persoonsgegevens	GCNE
persoonsgegevens	MVO Nederland
persoonsgegevens	Urgenda
persoonsgegevens	VNCI
persoonsgegevens	NRK Recycling
persoonsgegevens	MVO Nederland
persoonsgegevens	NVRD
persoonsgegevens	Natuur en Milieu
persoonsgegevens	NRK Verpakkingen
persoonsgegevens	VA
persoonsgegevens	VNO-NCW
persoonsgegevens	SRCE
persoonsgegevens	FNLI
persoonsgegevens	Unilever
persoonsgegevens	VA
persoonsgegevens	Ministerie KGG (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie Financiën (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie Financiën (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie Financiën (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie KGG (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie IenW (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie Financiën (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie IenW (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie IenW (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie IenW (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie KGG (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie KGG (toehoorder)

Deeltafel norm en marktcreatie

Naam	Organisatie
persoonsgegevens	NRK Verpakkingen, voorzitter deeltafel norm
persoonsgegevens	VA
persoonsgegevens	VA
persoonsgegevens	Plastics Europe Nederland
persoonsgegevens	RVO, secretaris
persoonsgegevens	Verpact
persoonsgegevens	NRK
persoonsgegevens	Verpact
persoonsgegevens	NRK
persoonsgegevens	NRK
persoonsgegevens	Verpact
persoonsgegevens	RVO, secretaris
persoonsgegevens	GCNE
persoonsgegevens	CPNL
persoonsgegevens	MVO Nederland
persoonsgegevens	Urgenda
persoonsgegevens	VNCI
persoonsgegevens	NRK Recycling
persoonsgegevens	MVO Nederland
persoonsgegevens	NVRD
persoonsgegevens	Natuur en Milieu
persoonsgegevens	Verpact
persoonsgegevens	VNO-NCW
persoonsgegevens	SRCE
persoonsgegevens	FNLI
persoonsgegevens	Unilever
persoonsgegevens	VA
persoonsgegevens	Ministerie KGG (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie Financiën (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie KGG (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie IenW (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie IenW (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie IenW (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie IenW (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie IenW (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie IenW (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie KGG (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie KGG (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie Financiën (toehoorder)

Deeltafel EU agenda en flankerend beleid

Naam	Organisatie
persoonsgegevens	VNO-NCW, voorzitter deeltafel flankerend beleid
persoonsgegevens	VA
persoonsgegevens	GCNE
persoonsgegevens	Plastics Europe Nederland
persoonsgegevens	NRK
persoonsgegevens	Verpact
persoonsgegevens	GCNE
persoonsgegevens	MVO Nederland
persoonsgegevens	Urgenda
persoonsgegevens	VNCI
persoonsgegevens	NRK Recycling
persoonsgegevens	NVRD
persoonsgegevens	Natuur en Milieu
persoonsgegevens	SRCE
persoonsgegevens	FNLI
persoonsgegevens	Unilever
persoonsgegevens	Ministerie IenW (toehoorder)
persoonsgegevens	Ministerie KGG (toehoorder)

Bijlage 3: Werkwijze

Plastictafel 1 - startbijeenkomst

Op 6 mei heeft de startbijeenkomst van de plastictafel plaatsgevonden. Tijdens deze startbijeenkomst is besloten om:

- een deeltafel norm en marktcreatie op te zetten. Deze deeltafel zal zich richten op maatregelen die leiden tot een afzetmarkt in Nederland voor recycleat en biogebaseerd plastic.
- een deeltafel heffingen op te zetten. Deze deeltafel zal zich richten op het vinden van een alternatief voor de budgettaire opgave op 33 M€ (2027) oplopend naar 167 M€ (vanaf 2031).
- 3 technische briefings te houden waar ook de achterban van de leden de mogelijkheid krijgen om aan te aansluiten. De briefings betreffen de volgende onderwerpen:
 1. Totstandkoming circulaire plasticnorm (door MinIenW): middels deze briefing werd uiteengezet welke onderzoeken er zijn uitgevoerd voor de circulaire plasticnorm, welke alternatieven zijn onderzocht, lessons learnt en welke normen op EU-niveau in ontwikkeling zijn.
 2. Heffing (door MinFin): tijdens de briefing werd gepresenteerd welke varianten van heffingen al onderzocht zijn en wat daar de resultaten van waren.
 3. Toelichting CO₂-opgave (door PBL en MinKGG): bij de laatste briefing werd een overzicht gegeven van het "mandje" met CE-maatregelen die samen optellen tot een reductie van 2Mton.

Plastictafel 2 – Deep dive sessie 1

Tijdens de eerste deep dive sessie is een terugkoppeling gegeven van de eerste input die door de deeltafels is opgehaald. Tevens is tijdens de deep dive sessie besloten om:

- aanvullend nog een derde deeltafel te starten gericht op flankerend beleid en de EU agenda.
- een sessie te organiseren met verschillende UPV- en brancheorganisaties om gedachten uit te wisselen en initiatieven die spelen te delen en te onderzoeken hoe er gezamenlijk tot actie over kan worden gegaan.
- een opdracht uit te zetten om meer kennis aan tafel te generen bij de (deel)tafels voor wat betreft:
 - 1) het doorrekenen van voorgestelde maatregelen op impact,
 - 2) de haalbaarheid en uitvoerbaarheid betreffende de voorgestelde maatregelen en
 - 3) marktontwikkeling.

De opdracht is uitgezet bij Systemiq.

Plastictafel 3 – Deep dive sessie 2

Tijdens de tweede deep dive sessie is een terugkoppeling gegeven van de maatregelen die door de deeltafels zijn uitgewerkt. Er is tijdens de sessie het volgende afgesproken:

- Vanuit de tafel zal er een brief worden opgesteld gericht aan de woordvoerders circulaire economie waarin wordt verzocht om de tafel niet-controversieel te verklaren.
- Van Eijk zal met bestuurders in gesprek gaan om te kijken waar overheden in een relatief korte periode de sector van een marktvraag kunnen voorzien.

Plastictafel 4 – Slotbijeenkomst

Tijdens de slotsessie zijn de voorgestelde maatregelen van de drie deeltafels besproken.

Overzicht van bijeenkomsten plastictafel

	Mei				Juni				Juli
	5 – 9	12 – 16	19 – 23	26 – 30	2 – 6	9 – 13	16 – 20	23 – 7	30 – 4
Plenaire sessie	Startbijeenkomst	Deep dive 1				Deep dive 2		Slotbijeenkomst	Eindadvies opleveren
Deeltafel norm		Sessie 1	Sessie 2		Sessie 3		Sessie 4		
Deeltafel heffingen		Sessie 1	Sessie 2	Sessie 3		Sessie 4	Sessie 5		
Deeltafel flankerend beleid			Sessie 1		Sessie 2	Sessie 3		Sessie 4	
Technische briefings		Norm, heffing & CO2 opgave							
Allerlei				Plastictafel & UPV- & brancheorganisaties				Inkoop overheden	

Bijlage 4: Deeltafel norm en marktcreatie

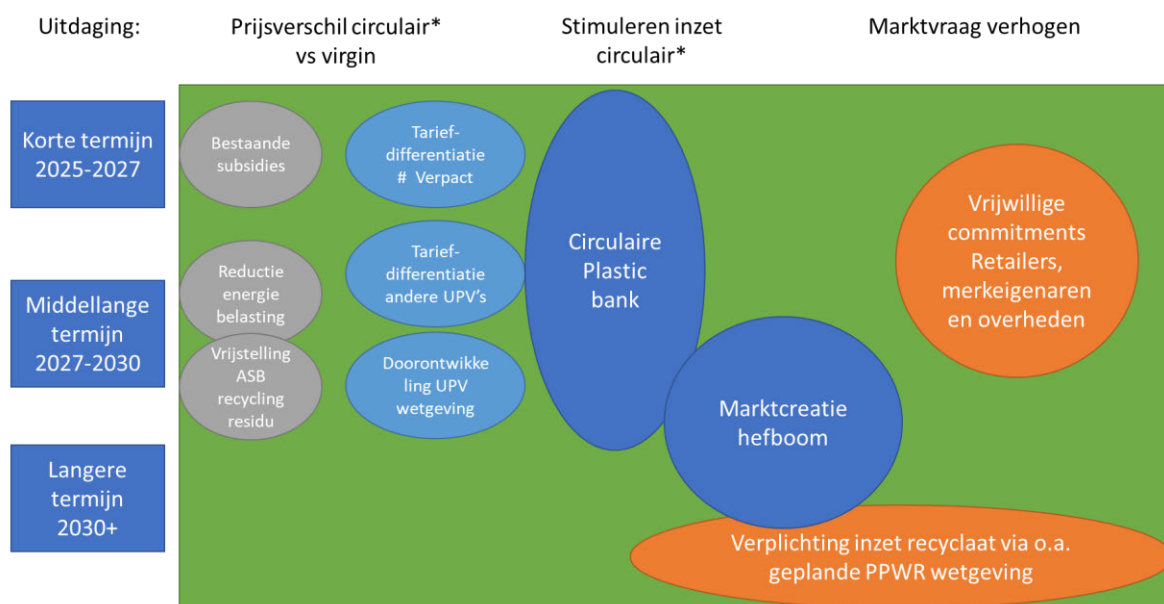
Samenvatting voor de Plastietafel

Rob Verhagen, Voorzitter deeltafel Norm en Marktcreatie

Doelstelling

De focus van deze deeltafel is het vinden van alternatieve maatregelen om de inzet van circulair plastic (recycalaat & biogebaseerd) te stimuleren.

De deelnemers aan deze deeltafel zijn hierbij tot een aantal voorstellen gekomen, die door alle partijen aan de tafel ondersteund worden. Deze voorstellen zijn parallel uitgewerkt. We zien het als een "kralenketting" aan initiatieven – daaraan kunnen nieuwe initiatieven worden toegevoegd waarbij ze het geheel versterken. Gezien het korte tijdsbestek van de tafel is er voor een aantal voorstellen nog verdere detailuitwerking nodig.

* Circulair= biobased en/ of recycalaat #tariefdifferentie op zowel recycleerbaarheid als inzet circulair

Rondom het thema van het versterken van de inzet van circulair plastic zijn er 3 uitdagingen:

1. Prijsverschil virgin-circulair. De grootste uitdaging op dit moment is het verschil in prijs van circulair plastic en virgin (nieuw plastic). De prijsverschillen worden veroorzaakt door de lage prijs van nieuw plastic uit Azië en de USA, maar ook omdat voor de productie van hoge kwaliteit recycalaat en biogebaseerde materialen meer productiestappen nodig zijn, die allemaal energie en investeringen vereisen. Ook moeten er in conversie investeringen gedaan worden.
2. Stimuleren inzet circulair. Het stimuleren van de inzet van circulair plastic moet worden bevorderd. De mogelijke inzet van deze grondstoffen is echter per product-markt combinatie anders.
3. Marktvraag verhogen. De circulaire industrie is uiteindelijk het meest gebaat bij orders. Vraag vanuit de markt is daarbij cruciaal.

Samengevat stellen we vier maatregelen voor om de marktvraag te verhogen en de meerkosten in de plastic keten te reduceren.

- 1) Merkartikelfabrikanten committeren zich aan bovenwettelijke inzet van circulair plastic
- 2) Overheden gaan meer circulair plastic inkopen
- 3) Circulaire hefboom
- 4) Beperken meerkosten in de circulaire plastic keten

Hieronder volgt een nadere uitwerking van de vier maatregelen.

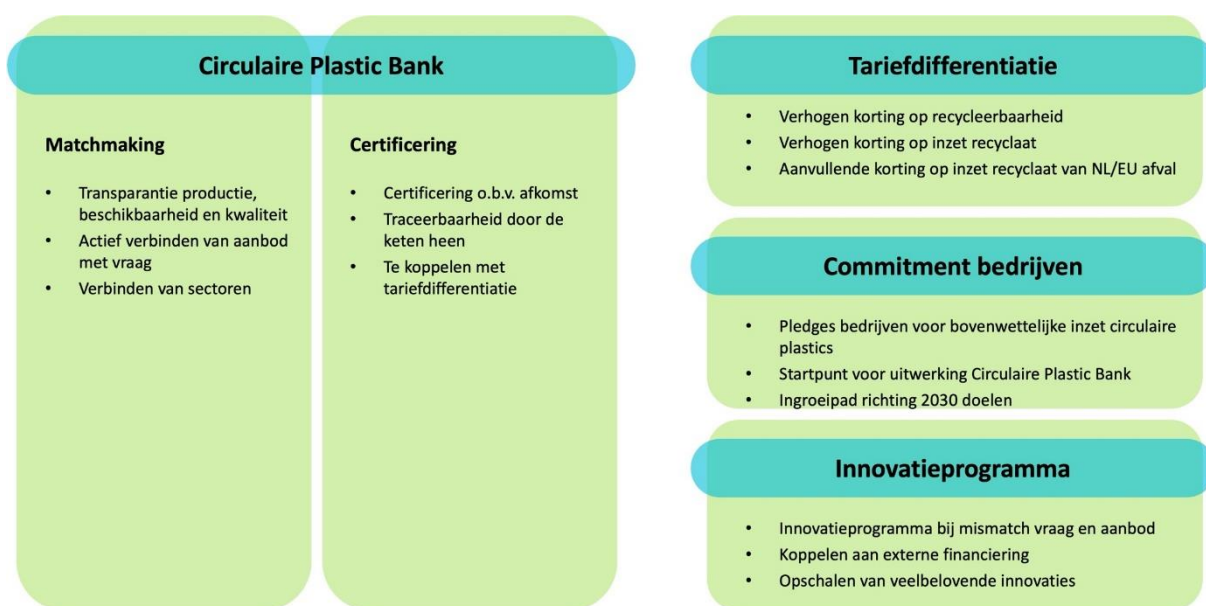
1. Merkartikelfabrikanten (producenten en retailers) committeren zich aan bovenwettelijke inzet circulair plastic

Dit pakket aan maatregelen is uitgewerkt door Verpact in samenwerking met CBL, FNLI, Unilever en de betrokken producenten en importeurs van verpakkingen. Verder is en wordt er gesproken met recyclers en andere ketenpartijen over de verdere uitwerking. Daarnaast hebben VNCI en VNO-NCW meegedacht. Het pakket bestaat uit de volgende maatregelen:

1. Verpact Circulaire Plasticbank (VCPB) – marktinstrument voor inzet recycalaat en biogebaseerde polymeren, gericht op matchmaking en certificering.
 - i. Matchmaking tussen vraag en aanbod: actieve koppeling van beschikbare circulaire plasticstromen aan concrete toepassingen in de verpakkingsketen en daarbuiten via een matchmakingsplatform. Bovendien is er de mogelijkheid voor afnemers om aan te geven welke typen circulair plastic ze nodig hebben, ook als die op dat moment niet beschikbaar zijn. Op die manier weten producenten dat ze een afzetmarkt hebben als ze dat type circulair plastic produceren.
 - ii. Certificering & standaardisering: ontwikkeling van een betrouwbare set criteria voor herkomst, kwaliteit en inzetbaarheid van recycalaat, gekoppeld aan bestaande monitoring en tariefsystematiek. De systematiek van het voorgestelde certificeringssysteem is als volgt:
 - Bij vermarkting van Nederlands plastic-verpakkingsafval aan de recycler wordt een certificaat uitgegeven. Dit biedt een zekerheid van herkomst
 - Bij de verschillende ketenstappen van recycling naar verwerking wordt het certificaat doorgegeven op het moment dat de betrokken partijen voldoen aan kwaliteitscriteria
 - Op basis van nader uit te werken rekenregels wordt de hoeveelheid recycalaat in de keten bijgehouden
 - Bij aankoop van een nieuwe verpakkingen kunnen merkeigenaren gecertificeerd recycalaat aankopen. Dit certificaat staat daarmee garant voor de herkomst, kwaliteit en hoeveelheid recycalaat
 - De merkeigenaren die verpakkingen op de markt hebben gebracht hebben een recht van eerste aankoop van gecertificeerd recycalaat, naar rato van de hoeveelheid verpakkingen die zij in NL op de markt hebben gezet.
2. Innovatieprogramma, op die gebieden waar matches niet vanzelf tot stand komen (inzameling, sortering, recycling, voedselveilig, biogebaseerd etc.). Voor die stromen waar vraag en aanbod nog niet bij elkaar komen, is innovatie in ontwerp, inzameling, sortering en/of recycling nodig. Het innovatieprogramma voorziet hierin, en wordt al gecoördineerd vanuit Verpact. In scope zijn innovaties in onder andere inzameling, sortering, recycling, ontwerp (ook gericht op voedselveilig) en toepassing van biogebaseerde polymeren. Het doel is om maximaal aan te sluiten bij bestaande programma's en regelingen.
3. Uitbreiding tariefdifferentiatie om recyclebaarheid en inzet van recycalaat nóg verder te stimuleren. Uitbreiding van het huidige staffelmodel naar een dynamischer systeem, waarin méér inzet van recycalaat met een certificaat binnen de VCPB leidt tot méér financiële stimulans. Daarnaast wordt de recyclebaarheid gestimuleerd, door het geven van hogere kortingen bij een betere recyclebaarheid. Voor biogebaseerde polymeren wordt per geval bekeken welke financiële ondersteuning mogelijk is, omdat dit sterk afhankelijk is van het type polymeer en de inzamel-, sorteer- en recycle mogelijkheden.
4. Commitment van merkartikelfabrikanten voor bovenwettelijke inzet van circulair plastic. Inventarisatie van bereidheid van merkartikelfabrikanten (producenten en importeurs) om langjarig (minimaal t/m 2030) bovenwettelijke hoeveelheden circulair plastic in te kopen. Bedrijven worden gevraagd naar een inschatting van huidige en toekomstige volumes, vooruitlopend als groeipad richting de 2030 PPWR doelen. Dit commitment kan een startpunt zijn voor uitwerking van het pakket.

In de beperkte tijd sinds de start van de Placictafel hebben tot op heden 20

merkartikelfabrikanten een bovenwettelijk commitment afgegeven. Deze gezamenlijke toezeggingen vertegenwoordigen een jaarlijkse inzet van circa 115.000 ton circulaire plastics in NL/EU, startend vanaf dit jaar. Voor de jaren na 2026 liggen de toezeggingen hoger. We zien hierin een belangrijk groeipotentieel, dat de komende tijd actief verder ontwikkeld wordt. Tot de betrokken bedrijven behoren op dit moment (in alfabetische volgorde): Albert Heijn, Beiersdorf, Bolletje, Bonduelle, Burg Group, Cloetta, Coca-Cola Europacific Partners, Cosun Beet Company, Dijkstra Plastics, FrieslandCampina, JDE Peet's, Kraft Heinz Company, L'Oréal, Mondelēz, Nestlé, PepsiCo, Riedel, Signature Foods, Unilever, Vrumona. Dit tussenresultaat laat zien dat er onder bedrijven bereidheid is om verantwoordelijkheid te nemen, en dat er ruimte is om de ambitie in het pakket aan maatregelen verder te versterken.

De maatregelen richten zich in eerste instantie op verpakkingen van consumentenproducten, in alle categorieën, waaronder ook voedselveilige en contact sensitieve toepassingen. Op basis van de opgedane inzichten kan de systematiek van de circulaire plasticbank ook worden uitgebreid naar andere sectoren, waarbij een behoud van een gelijk speelveld voor de verschillende sectoren van belang is. Diverse UPV-organisaties hebben hier al hun interesse voor uitgesproken.

Het pakket beoogt de inkoop en toepassing van circulair plastic (gerecycled, biogebaseerd en/of circulair) te stimuleren. Specifiek zijn er 3 ambities:

- I. Vóór 2030 de extra inzet van circulair plastic mogelijk te maken, vooruitlopend op de recyclaat-doelen uit de PPWR. Het richtgetal is om 100.000 ton extra circulair plastic toe te passen richting 2030 (ingroeimodel, cumulatief 300.000 ton). De samenhangende potentiële CO₂-reductie is 200.000 – 300.000 ton CO₂-equivalenten per jaar (afhankelijk van PBL-systematiek op basis van materiaaltypes, toepassing en geografie).
- II. Het gebruik van Europees circulair plastic te stimuleren. Een van de problemen die de markt de laatste jaren plaagt is de concurrentie van goedkoop virgin plastic en goedkoop recyclaat uit niet-Europese landen. Door de transparantie in de markt te vergroten en het gebruik van Europese circulair plastic te belonen via tariefdifferentiatie, zorgt het pakket er voor dat dit de economisch rationele keuze wordt voor verwerkers en merkeigenaren.
- III. De Nederlandse plasticketen zoveel als mogelijk te sluiten. Door het vergroten van de markttransparantie, het aanwakken van innovatie en het verbeteren van de matching tussen aanbod en vraag wordt ervoor gezorgd dat een groter aandeel van het Nederlandse verpakkingsafval wordt gerecycled en als recyclaat weer teruggaat in een verpakking.

Om het huidige prijsverschil met (fossiel) nieuw plastic te reduceren is het van belang de meerprijs/onrendabele top / 'green premium' voor circulair plastic deels te compenseren via cofinanciering en/of uitbreiding van tariefdifferentiatie. Tariefdifferentiatie is gericht op producenten & importeurs van verpakkingen, eventuele cofinanciering vanuit overheidsmiddelen wordt ingezet op de plek in de keten waar de onrendabele top ontstaat (bijv. recyclers) en/of bij bedrijven die substantieel investeren in nieuwe capaciteit & technologie (bijv. producenten van biogebaseerd plastic en geavanceerde recycling technologieën).

Tijdslijn

Wij zijn gestart met uitwerking van het pakket en houden op hoofdlijnen de onderstaande realistische planning aan:

2025:

- Uitwerking kernelementen van de Verpact circulaire plasticbank
- Uitwerking uitbreiding tariefdifferentiatie + initiële communicatie
- Pilot opstarten rondom de bijbehorende certificering
- Commitment van merkeigenaren om in de aankomende jaren bovenwettelijke hoeveelheden circulair plastic in te kopen. Uitvraag in juni.
- Duidelijkheid over mogelijkheden cofinanciering onrendabele top / green premium, zowel via beschikbare budget circulair plastic, bestaande regelingen en / of uitbreiding tariefdifferentiatie inzet recycled/circulair/biogebaseerd plastic. Juli '25
- Starten met het innovatieprogramma, in eerste instantie gericht op contact sensitieve recycklaat

2026:

- Eerste formele contracten tussen vraag en aanbod
- Opschaling kortingen in tariefdifferentiatie voor inzet recycklaat en/of recyclebaarheid
- Uitbouwen innovatieprogramma
- Inrichten en communicatie over uitbreiding tariefdifferentiatie

2027-2028:

- Brede toepassing van certificering
- Uitbreiding matchmaking en innovatie
- Tariefdifferentiatie met een korting voor elke eenheid ingezet recycklaat of biogebaseerd plastic

Benodigdheden

- Voldoende bereidheid van brand owners & retailers (PI's) om circulair plastic in te kopen & in te zetten, bij voorkeur via langere termijn afnamecontracten met Nederlandse / Europese toeleveranciers;
- Duidelijke definities omtrent inzet van circulair plastic o.a.. bijdrage aan EU-recycling targets & claims op productniveau);
- Overeenstemming over CO₂-reductie, conform PBL-systematiek zoals eerder gedeeld:
 - minder productie fossiele polymeren -> meer recycled / circulair / biogebaseerd plastic
 - minder verbranding plastic afval -> alle vormen van recycling; mechanisch, fysisch, chemisch
 - CO₂-emissie door circulaire productie -> alle alternatieve materialen én alle vormen van recycling;
- Overheidsbudget & tariefdifferentiatie voor cofinanciering van meerkosten (onrendabele top / green premium), eventueel via bestaande stimuleringsregelingen (bijv. SDE++, NIKI & MIA/Vamil, DEI+);
- Vertrouwelijke en onafhankelijke dataverwerking om ook een signaal aan bedrijven in de toeleveringsketen van circulair & biogebaseerd plastic te geven, t.b.v. investeringszekerheid en het nemen van Final Investment Decisions (FIDs);
- Schone inzamelstromen (commitment NVRD-leden en gemeenten);
- Wegnemen drempels in transport en handel (einde afval, export etc.);
- Effectief beleid op voorkomen verbranding recycleerbare plastic;

- Aanvullende financiering voor het innovatieprogramma vanuit het Rijk en vanuit bestaande instrumenten, onder andere voor nieuwe recycletechnieken, voedselveilig toepassen van recycalaat en de inzet van biogebaseerde polymeren;
- Publieke bijdrage voor 'green premium' / onrendabele top bij inzet recycalaat en biogebaseerde grondstoffen, de hoogte hiervan verschilt per stroom en polymeer en dient nauwkeurig bepaald te worden;
- (Financiële) support bij opzetten matchmakingsplatform;
- Langere termijn zekerheid voor UPV, in verband met de risico's die gelopen worden en de stabiliteit die nodig is om nieuwe routes op te zetten en innovatie tot wasdom te laten komen.

Barrières

- Onzekerheid over EFSA-goedkeuring en gebruiksvoorwaarden voor recycalaat in voedselcontact
- Beperkt volume gecertificeerd recycalaat beschikbaar op korte termijn
- Financiering ter afdekking green premium vanuit Rijksoverheid nog niet zeker gesteld
- Korte termijn bestaanszekerheid UPV
- Onzekerheid over beschikbare kwaliteit vereist door plastic toepassingen, zoals verpakkingen voor voedingsmiddelen, cosmetica
- Beperkte beschikbaarheid van hoogwaardige circulair plastic
- Gedeeltelijke afdekking onrendabele top / green premium van circulair plastic t.o.v. fossiel én circulair plastic buiten NL
- Mededingingsrechtelijke aspecten voor gezamenlijke inkoop t.b.v. investeringsbeslissingen innovatieve recycling technologieën & opschaling productie biogebaseerd plastic

Oplossingen

- Fasegewijze opschaling
- Afstemming met Europese en nationale trajecten (zoals CPNL en EFSA-dossiers)
- Totdat de afdekking voor de green premium vanuit de Rijksoverheid is zeker gesteld is er een focus op de inzet van circulair plastic in Nederlandse verpakkingen, en wordt er door middel van tariefdifferentiatie een financiële prikkel gegeven.
- Met ministerie verkennen wat mogelijkheden zijn om voor een langere termijn bestaanszekerheid te krijgen
- Tijdelijke overheidsfinanciering voor meerkosten via SDE++, NIKI en uitbreiding tariefdifferentiatie
- Afspraken over bijdrage CO2-reductie (pragmatische afspraken via Green Deal?)
- Toepassing werkwijze andere EU-landen over definities, massa balans & certificering
- Fasegewijze aanpak met vrijwillige start, gevolgd door invulling (lange termijn) afnamecontracten & verbreding sectoren

2. Verhogen inzet op circulair plastic door middel van overheidsinkoop (Rijk en medeoverheden)

De jaarlijkse inkoopuitgaven van de overheid aan werken, leveringen en diensten bedragen ca. €115 miljard. Het aandeel plastic binnen de betreffende productgroepen is relatief beperkt. De overheid erkent evenwel haar voorbeeldrol en de bijdrage die zij kan leveren aan de marktvraag naar circulair plastic via overheidsinkoop. Op dit moment is zowel op Rijksniveau als bij medeoverheden circulair inkopen staand beleid, waaronder t.a.v. plastic. Daarbij hebben andere circulaire inkoopstrategieën - zoals niet of minder inkopen, levensduurverlenging en hergebruik - doorgaans prioriteit t.o.v. de inzet op circulair plastic.

Bij een eerste inventarisatie met een selectie van aanbestedende diensten op Rijksniveau en bij medeoverheden (ministeries en rijksorganisaties, provincies, gemeenten en waterschappen, en/of speciale sectorbedrijven), is bereidheid en commitment uitgesproken om additionele kansen voor marktcreatie voor circulair plastic verder te verkennen en te benutten. Een voorbeeld is de Rijksinkoopcategorie werkplekomgeving die de mogelijkheden met de markt verkent om het percentage plastic recycalaat in kantoormeubilair binnen lopende contracten op te hogen.

Om inzicht te krijgen waar de meeste impact gemaakt kan worden door overheidsinkoop zal het ministerie van IenW een overzicht maken van de meest impactvolle productgroepen. Een eerste inventarisatie bij overheden laat additionele kansen voor opschaling zien bij: kunstgras, riolering, kabels, geotextiel, beschoeiingen, bouwmaterialen, kantoormeubilair, persoonlijke beschermingsmiddelen en (verpakkingen van) bedrijfstextiel (in aanvulling op productgroepen waar recycalaat reeds wordt toegepast, zoals bij afvalcontainers en straatmeubilair).

Voortbouwend op het commitment van bovengenoemde vertegenwoordiging van overheden, zal via o.a. 'Krachtenbundeling Rijk-Regio voor de Circulaire Economie', een grotere groep overheden worden aangehaakt om commitment te verkrijgen voor het komen tot concrete afspraken over gerichte inzet overheidsinkoop voor marktcreatie van circulair plastic bij een selectie productgroepen. Daarbij wordt verkend welke aanpakken (zoals het Vlaamse model van bijmengverplichting) doeltreffend zijn.

Benodigheden

- Een actueel inzicht in inkoopvolumes en relevante productgroepen om de impact en kansen voor marktvraag goed te kunnen bepalen, in afstemming met de sector.
- Monitoring, toezicht en handhaving om voortgang te meten en naleving te waarborgen van circulaire inkoopafspraken.
- Aansluiting bij (toekomstige) Europese wet- en regelgeving.
- Ondersteuning in kennis, capaciteit en budget om circulaire inkoop effectief toe te passen.
- Samenwerking en kennisdeling tussen overheden t.b.v. effectiviteit van de vraagimpuls.
- T.b.v. een sluitende businesscase en langetermijnperspectief voor de sector: consistent flankerend beleid op de circulaire economie om de vraagimpuls te ondersteunen en richting aan overheden en markt te bieden.

Tijdplan

- Onderzoek impactvolle productgroepen - Q3/Q4 2025.
- Opschaling commitment aanbestedende diensten en uitwerking afspraken - Q4 2025- Q1 2026.
- Afweging plastic als prioritaire productgroep in de herijking van het Nationaal Plan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen – Q4 2025/Q1 2026.

Voorbeelden staand beleid en initiatieven overheidsinkoop t.a.v. inkoop producten met recycalaat/biogebaseerd plastic

In aanvulling op bovengenoemde kansrijke producten, volgt hieronder een aantal voorbeelden van beleid en initiatieven t.a.v. toepassing recycalaat/biogebaseerd plastic binnen overheidsinkoop:

- *Plastic in de GWW en bouw*
 - Wetsvoorstel Milieuprestatie-eisen Grond-, Weg, en Waterbouw (GWW): stuurt op duurzaam aanbesteden van GWW-werken, met Milieukostenindicator (MKI) als leidend instrument. Daarbij komt een verplichting voor publieke opdrachtgevers om de milieuprestatie in te zetten als gunningscriterium bij de aanbesteding van grote GWW-werken (grens grootte project nader te bepalen). Naarmate een groter aandeel van het toegepaste materiaal in het GWW-werk circulaire- en duurzame materialen met een lage MKI betreft, wordt de inschrijving hoger gewaardeerd. Dit geldt ook voor circulair plastic.
 - Rijksopdrachtgevers in de GWW (Rijkswaterstaat en ProRail) en in de B&U (Rijksvastgoedbedrijf) worden door respectievelijk IenW en VRO gestimuleerd om hergebruik en recycalaat in bouwmaterialen toe te passen via Rijksinkoop – met middelen uit het Coalitieakkoord Omzien naar elkaar (2021).
 - Nationale Aanpak Biobased Bouwen (NABB): betreft de opschaling van toepassing van biogebaseerde producten in zowel de woningbouw en utiliteit (B&U) als in GWW. Hiervoor is in 2023 €200 miljoen beschikbaar gesteld door het klimaatfonds. Binnen de GWW wordt gewerkt aan zes verschillende Product-Marktcombinaties. De volgende 4 hiervan zetten in op alternatieven voor plastic: biocomposieten fiets- en voetgangersbruggen,

biocomposieten straat- en wegmeubilair (o.a. verkeersborden en (picknick-)bankjes), biogebaseerde oeverbescherming, biogebaseerde geotextielen.

- *Rijksinkoopcategorie Werkplekomgeving - kantoormeubilair*
 - De huidige inkoopstrategie focust op het verlengen van de levensduur van bestaand meubilair. Dit houdt in dat nieuw meubilair beperkt ingekocht wordt. Ter indicatie: een grove schatting is dat er op jaarbasis ca. 10.000 nieuwe bureaustoelen binnen het Rijk worden ingekocht. Schatting: 4 kilo plastic per stoel die voor 50% bestaat uit recycalaat, betekent ca. 20.000 kilo plastic recycalaat.
 - Het gebruik van recycalaat in kantoormeubilair neemt de afgelopen jaren toe; het percentage schommelt tussen 30 en 100%. Biogebaseerd plastic worden momenteel nog niet gezien als een goed alternatief voor recycalaat, echter leveranciers volgen de ontwikkelingen.
 - Korte termijn: de categorie verkent momenteel de mogelijkheden met de markt om binnen lopende contracten het percentage recycalaat in kantoormeubilair op te hogen. Daarnaast kan de categorie het aantal pilots uitbreiden voor meerdere producten met hogere toepassing recycalaat en voor true pricing.
 - Langere termijn: kansen t.a.v. het verwerken van plastic van de producten bij einde levensduur en herijken Categorieplan Werkplekomgeving.
 - Kansen voor opschaling bij overheden, o.a. via de Buyer Group Kantoormeubilair.
- *Rijksinkoopcategorie Bedrijfstextiel*
 - De huidige inkoopstrategie focust op levensduurverlenging en hoogwaardige verwerking van textiel naar textiel. De categorie stuurt op retourstromen van Rijksoverheid, politie en defensie om aan de markt aan te bieden, met vervolgens zo veel mogelijk afname voor eigen producten.
 - Ter indicatie: de jaarlijkse uitgaven voor bedrijfskleding voor de rijksoverheid: ca. €6,5 miljoen, excl. kleding voor politie en defensie.
 - In lopende aanbestedingen wordt minimaal 20% gerecyclede content gevraagd; in 2030 moet dit minimaal 50% zijn. Hogere percentages worden gestimuleerd d.m.v. een innovatieparagraaf met garantie van afname als launching customer.
 - T.a.v. de verpakkingen: recycalaat/biogebaseerd/papier wordt als de standaard opgenomen in aanbestedingen.
 - Voorbeelden pilots m.b.v. innovatiefonds:
 - i.s.m. het Rijksgebouwenbedrijf is de eerste opdracht in de markt (à €600 k en 137 ton textiel) voor het maken van wandpanelen van afvalstromen van 50% textiel en 35% plastic van het Rijk. De prioriteit ligt nu op verminderen van de afvalberg; op termijn verkent de categorie de toepassing voor recycalaat ter vervanging van het huidige plastic dat productieafval is van virgin materiaal.
 - i.s.m. marktspelers wordt een recyclingproces voor volledig circulaire schoenen momenteel ontwikkeld; uitrol binnen het rijk in Q4 2025.
 - Langere termijn: momenteel worden t.a.v. persoonlijke beschermingsmiddelen alleen de meest duurzame beschikbare producten opgenomen in het standaard assortiment. Kansen voor toepassing recycalaat met inachtneming van de barrières t.a.v. de veiligheidsrisico's.
- *Rijksinkoopcategorie Consumptieve Dienstverlening – Catering als dienst*
 - De huidige inkoopstrategie focust zich t.a.v. materiaal en verpakkingen op herbruikbare bекers en vermindering van verpakkingen. In het geval van verpakkingen, wordt ingezet op retourverpakkingen, recyclebaar of biogebaseerde verpakkingen met behulp van de mvi-criteriatool (zie hieronder).
 - Kansen voor opschaling van herbruikbare koffietonnen, hogere inzet recycalaat van deze herbruikbare tonnetjes, van koffie en warme drankenautomaten en herbruikbare бекers, met inachtneming van de barrières t.a.v. gezondheidsrisico's.
 - Ter indicatie: de jaarlijkse uitgave bedraagt ca. €47 miljoen.

- *Circulair Inkopen breed*
De Rijksoverheid financiert de MVI-criteriatool. Deze tool bevat eisen, criteria en contractbepalingen voor 46 productgroepen, waaronder toepassing van recyclaat en biogebaseerd plastic. Daarnaast financiert het Rijk het Expertisecentrum Aanbesteden PIANOo, en Buyer Groups. Buyer Groups zijn samenwerkingsverbanden tussen voornamelijk publieke opdrachtgevers die in samenspraak met de markt een specifieke markt/productgroep beogen te verduurzamen. Dit doen zij door een gezamenlijke marktvisie en inkoopstrategie te ontwikkelen en kennis uit te wisselen over toepassing in aanbestedingen.

3. Circulaire hefboom als alternatief voor de circulaire plasticnorm

Circulaire hefboom

- Een afdracht op het aandeel fossiele plastics in een product dat door een binnen- of buitenlands bedrijf op de Nederlandse markt wordt gezet (dus incl. import).
- Opbrengsten vloeien naar transitiefonds ten behoeve van circulaire materialentransitie. (Vele tientallen miljoenen inkomsten per jaar.)
- Geldt vanaf 2027 voor textielproducten en bouwmaterialen. Vanaf 2028 voor meubels en (consumenten)elektronica. Vanaf 2029 voor matrassen. Vanaf 2030 voor vrijwel alle productcategorieën.
- Bijna de helft van de Nederlandse plasticconsumptie wordt in 2028 met de hefboom gedekt.
- De hefboom is vooral relevant voor productstromen waar een UPV onvoldoende snel leidt tot circulariteit of er nog geen UPV aanwezig is.

De huidige situatie zal onvermijdelijk leiden tot een grote faillissementgolf van A. Zekerheid op verandering voor A op termijn, met een goede wettelijke stok achter de deur, is essentieel.

Noodzaak! Huidige situatie

Hoe ziet de circulaire hefboom eruit?

Grondslag: het aandeel virgin fossiele plastics in een product dat op de markt wordt gezet door een brandowner/importeur (+ een bonusafdracht voor het aantal materialen in een product voor relevante productstromen) o.b.v. data uit het Digitale Product Paspoort (DPP).

Over het aandeel post-consumer recyclelaat (plastics en andere materialen), biobased materiaal en alternatieve (duurzame) substitutie in een product wordt dus geen afdracht gerealiseerd.

Vanaf 2027 kan deze circulaire hefboom worden ingevoerd op in ieder geval textielproducten en bouwmaterialen vanwege de beschikbaarheid van het DPP voor deze categorieën vanaf dit jaar. In 2028 gaat dit DPP ook gelden voor meubels en (consumenten)elektronica. Deze vier categorieën beslaan al bijna de helft van de Nederlandse plasticconsumptie. Het plan in Brussel is om het DPP voor (bijna) alle producten die op de Europese markt worden gezet te verplichten. Zo kan de hefboom over tijd worden uitgebreid.

Evt. kunnen op basis van afspraken met producentenorganisaties van productstromen die pas in of na 2030 te maken krijgen met de hefboom (vanwege de invoering van het DPP) afspraken worden gemaakt over een proportionele afdracht vanaf 2027 aan het transitiefonds.

Voorbeeld circulaire hefboom op de materialensector textiel

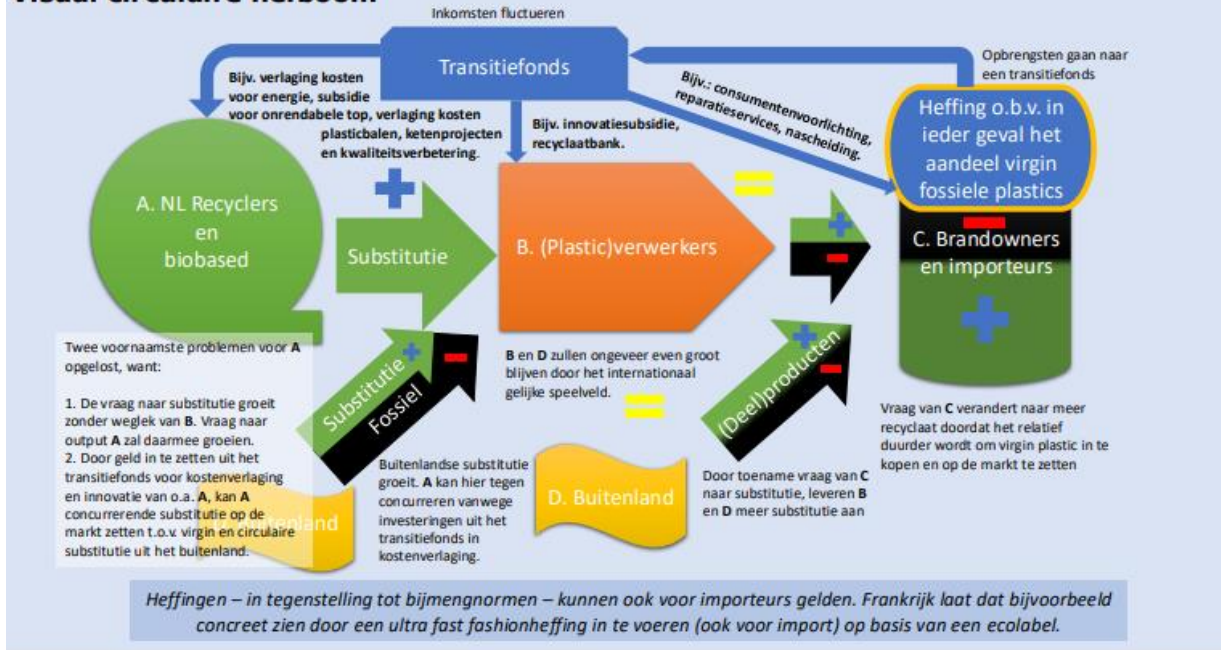
Aandeel virgin fossiele plastics in een textielproduct (voorbeelden)	Hypothetische hefboomdynamiek o.b.v. het gewicht van het op de markt gebrachte product
0 – 9% virgin fossiele polyester/nylon/acryl	- (geen afdracht over een enkel knoopje)
10% virgin fossiele polyester/nylon/acryl	10 cent p/0,1kg (shirt: + €0,3 /trui: + €0,6)
33% virgin fossiele polyester/nylon/acryl	33 cent p/0,1kg (shirt: + €1 /trui: + €2)
100% virgin fossiele polyester/nylon/acryl	100 cent p/0,1kg (shirt: + €3 /trui: + €6)
Hypothetische bonusafdracht voor verschillende soort materialen in een textielproduct (1%>)	
Eén materiaalsoort (makkelijk te recycleren)	+ €0,00
Twee materialen	+ €0,25
Drie materialen	+ €1
Vier materialen of meer (moeilijk te recycleren)	+ €2

Voor textiel is het aantal materialen relevant omdat het grote invloed heeft op de recyclebaarheid van producten. Voor meubels kan een bonusafdracht bijv. op demonteerbaarheid worden ingericht.

Iedere x-aantal jaar wordt de hefboomdynamiek per materialensector herzien en naar boven of beneden bijgesteld afhankelijk van het tempo van een sector om volledig circulair in 2050 te zijn. Zo iets is vergelijkbaar met de heffing Opslag Duurzame Energie- en Klimaattransitie (ODE).

MVO Nederland, Plastic Tafel, juni 2025

Visual circulaire hefboom

Hoe is de circulaire hefboom anders dan...

... de afgeschoten Nationale Circulaire Plastic Norm:

- Het internationale gelijke speelveld blijft gewaarborgd (importeurs worden ook belast) en daarmee zullen er minder weglekeffecten optreden.
- Geen ingewikkeld creditsysteem, maar een heldere, eenvoudige grondslag gekoppeld aan het DDP.
- Kostenverlaging voor recyclers en biobasedspelers, waardoor ze kunnen concurreren tegen het buitenland (een gegarandeerde afzetmarkt zonder marges is namelijk nog geen duurzame businesscase).
- Breder van toepassing op alle producten van/met plastic (met een DPP) die op de Nederlandse markt komen.

... heffingen:

- Deze hefboom heeft geen vaste verdiensten nodig. Fluctuaties in hoeveel er geïnd wordt zijn prima en uiteindelijk is het doel zelfs dat er niks meer geïnd wordt omdat we een economie hebben bereikt zonder virgin fossiele plastics.
- Deze hefboom levert middelen op om direct weer te investeren in de transitie naar een circulaire materialenketen, in tegenstelling tot de heffing aan de heffingstafel die algemene overheidsinkomsten moet verschaffen.

... tariefdifferentiatie door producentenorganisaties:

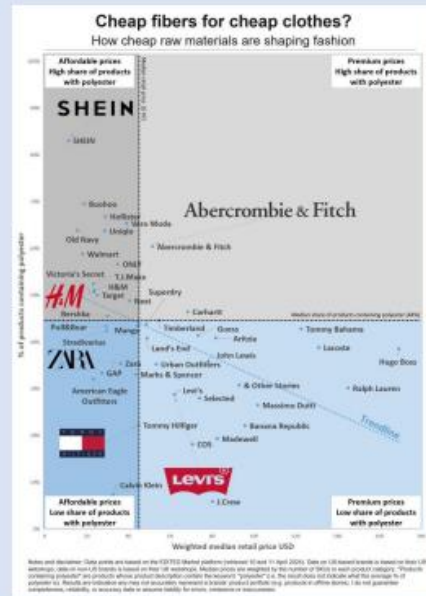
- Deze hefboom is juridisch bindend en afdwingbaar en biedt daarmee meer investeringszekerheid richting circulair.
- Geld dat wordt opgehaald wordt vanuit een onafhankelijk transitiefonds geïnvesteerd in de circulaire materialentransitie en kan dus bijv. niet terugvloeien naar producenten in de vorm van een algemene korting.
- Deze hefboom geldt voor alle producten op de markt met een DPP, zelfs als er geen UPV-verplichting ligt.
- Deze hefboom heeft geen beperking van kostendekkendheid, zoals een producentenorganisatie die wel heeft.

Wie betaalt de rekening?

De rekening wordt in de basis betaald door bedrijven die producten op de Nederlandse markt zetten, incl. importeurs. In het geval van textiel zal vooral een Chinese partij als SHEIN een grote bijdrage leveren aan het transitiefonds, vanwege hun enorme toevoeging van virgin plastics in kleding (zie afbeelding)

Brandowners en importeurs zullen deze kosten mogelijk (deels) doorvertalen naar consumenten. In het geval van textiel laten een aantal retailers al zien dat zij prima goedkope producten kunnen aanbieden met minder virgin plastics. Door schaalvoordelen die gaan ontstaan als de circulaire bedrijvigheid op gang komt, worden de kosten voor duurzame substitutie ook lager. Daarmee blijven prijsstijgingen voor consumenten beperkt, terwijl circulaire productie tegelijkertijd stijgt en bijv. gezondheidsschade door microplastics in fashionconsumptie en de afvalketen afnemen.

Doordat het transitiefonds investeert in de brede circulaire materialentransitie (verschillende schakels maken hier aanspraak op) en alle ketenspelers aan het eind van de dag belang hebben bij circulaire en dus weerbare businesscases, zijn korte termijn kosten voor brandowners en importeurs ook investeringen in toekomstig verdienvermogen van de keten.

MVO Nederland, Plastic Tafel, juni 2025

Wat zijn de voornaamste kansen van deze hefboom?

- ❑ Partijen die keuzes maken over welke materialen zij inkopen zijn degene die betalen voor vervuiling. Daardoor zal de vraag veranderen naar minder fossiel virgin plastic en meer circulair.
- ❑ Er komt geld beschikbaar om over de hele keten te investeren in de materialentransitie en de (tijdelijk) hoge kosten van circulaire koplopers te drukken. Dit is een juridisch bindende en afdwingbare maatregel en dus kunnen bedrijven die willen investeren in circulair ermee naar de bank.
- ❑ Het internationale speelveld wordt gewaarborgd doordat ook import onder deze hefboom zal vallen, door de grondslag te vinden in digitale productpaspoorten valt de uitvoering te automatiseren en de hefboom kan geïntroduceerd worden op alle productstromen met een DPP.

MVO Nederland, Plastic Tafel, juni 2025

Wat zijn nog **zwaktes** van deze hefboom?

- ❑ Als de uitrol van het DPP in de EU stagneert (in z'n algemeenheid of bij een materialensector) vervalt ook de betrouwbare informatiebron waarvandaan een afdracht kan worden georganiseerd.
- ❑ Vóór 2030 lijkt er voor sommige productcategorieën geen DPP te zijn. Voor de effectiviteit van de hefboom kan gekeken worden hoe bij deze productcategorieën, bijv. via de UPV, versnelling kan worden aangebracht.
- ❑ Brandowners kunnen potentieel minder afdracht realiseren door goedkoop, niet-valide recycalaat uit het buitenland in te kopen voor in hun producten. Dit moet gecounterd worden door o.a. de recycalaatbank te laten werken aan een effectief certificeringssysteem voor recycalaat. Ook wordt er gewerkt aan herkomsteisen in de SUPD, wat uitkomst kan bieden ([bron](#)).

MVO Nederland, Plastic Tafel, juni 2025

Hoe werkt de uitvoering?

Afdracht in de praktijk

De uitvoeringsorganisatie selecteert via door de EU-toegankelijk gemaakte databases de materiaalgegevens in de DPP'en van alle producten die op de Nederlandse markt zijn/worden gezet (ILT controleert extra). Ieder DPP is gekoppeld aan een brand owner met gegevens. O.b.v. de hefboomsystematiek gekoppeld aan HS-code (procentueel aandeel virgin fossiele plastics x gewicht van een product (+ evt. bonusheffing op een producteigenschap)) wordt geautomatiseerd de afdracht berekend. De factuur gaat naar de brand owner en de baten ervan naar het transitiefonds.

Relatie tot bestaande UPV's

Als een sector goede ambitieuze stappen zet richting circulair (bijv. door een effectieve tariefdifferentiatie) kan de afdracht in deze hefboom worden verkleind om zo onnodige kostenstapelingen te elimineren. Ook kan de afdracht beperkt zijn als een materialensector op een moment in tijd te weinig mogelijkheid tot recycalaat heeft om virgin fossiele plastics te vervangen voor circulaire alternatieven. Deze hefboom geldt als stevige stok achter de deur om te sturen naar circulaire materialenketens en hoeft niet een hoge afdracht in de markt te zetten als een materialensector toont dat het snel genoeg stappen zet richting circulair in 2050 én (dus) significant bijdraagt aan de businesscase van recyclers en biobasedbedrijven. Op dit moment ligt Nederland niet op schema om volledig circulair te zijn in 2050 en dus zal een sterke hefboom in het begin voor veel sectoren realiteit zijn.

De juridisch bindende en afdwingbare afdracht zal wettelijk gezien bij brandowners in buiten- en binnenland liggen. Het staat bedrijven echter vrij om de afdracht naar het transitiefonds collectief te organiseren via Pro's, bijv. om daarmee administratieve lastendruk voor individuele bedrijven te beperken.

MVO Nederland, Plastic Tafel, juni 2025

Hoe werkt het digitale product paspoort? [Bron](#)

Deze informatie wordt verzameld:

Herkomst: Waar en hoe het product is geproduceerd, inclusief de herkomst van de grondstoffen.

Materialen: Informatie over de gebruikte materialen, zoals recyclebaarheid of de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen.

Milieu-impact: Gegevens over de CO2-voetafdruk, het energieverbruik en de algehele duurzaamheid van het product gedurende de hele levenscyclus.

Conformiteitsdocumentatie: Veiligheidscertificaten, gebruikershandleidingen en andere documenten over wettelijke naleving (bijv. bewijs van conformiteit met EU-normen).

Informatie over circulariteit: Richtlijnen voor reparatiebaarheid, herbruikbaarheid en recyclebaarheid, inclusief informatie over duurzaamheid.

Richtlijnen voor afvalverwerking: Instructies voor verantwoorde afvalverwerking aan het einde van de levensduur van het product.

Gaat gelden voor praktisch alle producten die op de markt komen:

"The information requirements shall provide that products can only be placed on the market or put into service if a digital product passport is available in accordance with the applicable delegated acts adopted pursuant to Article 4 and with Articles 10 and 11. The data in the digital product passport shall be accurate, complete and up to date."

De informatie is toegankelijk:

"The Commission should set up and maintain a user-friendly and publicly available web portal where stakeholders, such as customers, economic operators and other relevant actors, have access to data included in the digital product passports and the possibility of searching for and comparing data included in those passports in line with their respective access rights specified in the delegated acts setting ecodesign requirements. The web portal should provide links to data already stored by the economic operator in its decentralised digital product passport."

Tijdslijn van de uitrol van het DPP per materialensector:

2027

Textiel
Bouwmaterialen

2028

Meubels
Consumentenelektronica

2029

Matrassen

Vanaf/na 2030

Praktisch alle overige fysieke producten

MVO Nederland, Plastic Tafel, juni 2025

Hoe werkt het transitiefonds?

Er zijn drie mogelijke manieren om dit transitiefonds juridisch gezien te borgen. Welke hiervan de meest effectieve en juridisch houdbare variant is een uitwerkingsvraagstuk dat vanuit ministeries moet worden opgepakt.

1. Er wordt in de ministerraad afgeweken van het begrotingskader dat doelheffingen blokkeert. Ook de afvalstoffenheffing op gemeenteniveau is immers een doelbelasting om circulaire doelen te bereiken. In dit scenario vloeien middelen in eerste instantie naar de algemene middelen. Vanuit de algemene middelen is er een duidelijke koppeling zodat afdrachtsinkomsten uit de hefboom naar een transitiefonds vloeien. Om uitvoering voor het Rijk te vergemakkelijken, is het logisch om dit transitiefonds juridisch te beleggen bij een investerende partij waar de overheid al een deel van de uitvoering van de transitie naar een circulaire economie heeft belegd. Gedacht kan worden aan Invest-NL, CPNL, BioBased Circular, Het Versnellingshuis of RVO.

2. Als een doelbelasting niet het meest effectieve scenario is vanwege juridische blokkades, kan de overheid een afspraak maken met de plasticafel dat zij de inkomsten van de hefboom in ieder geval komende 10 jaar zal investeren in het transitiefonds vanuit een apart subsidietraject. Als in jaar 2030 100 miljoen wordt opgehaald via deze heffing, zal in jaar 2031 100 miljoen worden geoormerkt voor het transitiefonds. Dit is een akkoord tussen markt en overheid op basis van vertrouwen en bedoeld om een directe variant van doelfinanciering te vermijden.

3. Een derde scenario is een privaat transitiefonds. Het transitiefonds is dan zelf verantwoordelijk voor het innen van de afdracht. Het zou daarmee een stichting worden voor alle plasticstromen die qua opzet lijkt op een Pro. Er moet worden gewaarborgd dat de overheid via bijv. een AVV wettelijk sturing kan geven aan de sterkte van de hefboom door de tijd. De opzet van Stichting NMD als private én onafhankelijke organisatie met een monopolie is mogelijk kopieerbaar.

Het heeft de voorkeur om de investeringen van het transitiefonds te alloceren voor een sectorbrede circulaire materialentransitie. Van recyclers en biobasedbedrijven kan bijv. lastig achterhaald worden aan de voorkant of zij circulaire substitutie op de markt brengen die zal worden gebruikt door de sectoren die ook een afdracht realiseren. Het is wel essentieel dat dit soort circulaire spelers hun kosten zien verminderen.

Er zijn tal van investeringen denkbaar in waar een transitiefonds dienstbaar aan kan zijn, zoals: verlaging kosten plasticbalen, ketenprojecten, certificeringsstandaarden, innovatie en R&D, betere scheiding van afval etc.

MVO Nederland, Plastic Tafel, juni 2025

4. Beperken meerkosten in de circulaire plasticketen

De zorgwekkende positie van de Nederlandse circulaire plasticketen wordt veroorzaakt door vraaguitval die weer een gevolg is van het grote prijsverschil tussen virgin en circulair plastic. Door in te zetten op vrijwillige commitments van markt en overheid enerzijds en tariefdifferentiatie in de UPV's anderzijds zal de concurrentiepositie verbeteren. Echter, op korte termijn wordt de tariefdifferentiatie alleen voor verpakkingen ingevoerd en de vrijwillige commitments zijn nog onvoldoende om de crisis in de sector op de korte termijn te bezweren. De marges in deze sector zijn zo klein dat maximaal moet worden ingezet op het reduceren van de kosten in de keten. Daartoe worden de volgende maatregelen voorgesteld:

1. Openstelling van een gekoppelde CAPEX + OPEX subsidieregeling om capaciteitsuitbreiding van de circulaire plasticsector te kunnen realiseren.
2. Reductie energiebelasting voor producenten van circulair plastic. Duitsland kent een dergelijke reductie al (Stromsteuerentlastung).
3. Oproep aan EU om de circulair plastic sector in aanmerking te laten komen voor IKC-subsidie door opname van deze sector bij herziening van het EU-ETS en hiervoor aanvullende middelen (klimaatfonds) beschikbaar te stellen.
4. Vrijstelling van ASB voor verwerking van recyclingresiduen.

ad 1. Gekoppelde CAPEX- en OPEX subsidie ter ondersteuning van opschaling in circulaire plasticindustrie

In Nederland hebben we op dit moment een breed palet aan instrumenten die onderzoek en innovaties ondersteunen. Het instrumentarium strekt zich uit van ondersteuning voor haalbaarheidsonderzoeken tot de opschaling van technieken middels investeringsprojecten. Het instrumentarium dat investeringsprojecten stimuleert, ondersteunt veelal de extra investeringskosten ten opzichte van een referentie-investering waarbij de directe CO₂-emissiebesparing centraal staat. Voor investeringen in de productie en verwerking van circulair plastic bestaat de behoefte om ook de vaak hogere operationele meerkosten te ondersteunen. Op dit moment bieden de huidige subsidieregelingen hier geen ondersteuning voor. Verder zijn er op dit moment ook geen mogelijkheden om uitsluitend de operationele meerkosten te subsidiëren op grond van de bestaande Europese staatssteunkaders.

Er is bij de producenten en verwerkers van gerecycled en biogebaseerd plastic behoefte aan een gekoppelde CAPEX + OPEX subsidie om capaciteitsuitbreiding van de sector te kunnen realiseren. Hiermee kan binnen de plasticketen CO₂-reductie t.o.v. het gebruik van fossiele grondstoffen behaald worden. Een dergelijke subsidie zou kunnen worden vastgesteld op basis van zowel de meerkosten in installaties als de operationele meerkosten voor een betreffend duurzaam product. Het dient hier te gaan om een specifieke subsidie voor circulair plastic.

Voor veel producenten en verwerkers van circulair plastic geldt dat zij investeren in relatief kleinschalige projecten. Het zijn vaak MKB-bedrijven die op minder grote schaal opereren. Voor deze projecten die eveneens gericht zijn op opschaling van de productie- en verwerkingscapaciteit voor circulair plastic is behoefte aan een specifiek subsidie instrument met een eigen budget. Het beoogde jaarlijkse budget voor deze regeling ligt in de orde grootte van 50 M€.

Aangezien er in de sector ook een sterke behoefte is aan een subsidie-instrument dat specifiek gericht is op ondersteuning van operationele meerkosten (OPEX-only), adviseert de plastictafel ook dat Nederland de mogelijkheden verkent om een dergelijk instrument te ontwikkelen binnen het zojuist vastgestelde Europese steunkader CISAF.

ad 2. Reductie energiebelasting voor producenten van circulair plastic

Duitsland verleent dit type steun middels de Stromsteuerentlastung, Vlaanderen heeft dit korte tijd gedaan via de Supercapsteun. In beide gevallen bepaalt de overheid met goedkeuring van Brussel welke economische activiteiten in aanmerking komen voor deze steun (via sectorcodes). Lidstaten van de Europese Unie kunnen alleen energiesteun verlenen aan bedrijven die behoren tot de economische sectoren die vermeld staan in de Europese richtsnoeren voor staatssteun voor klimaat, milieubescherming en energie uit 2022. Om verenigbaar te zijn met de staatssteunregels

van de EU, moet de steun economische activiteit stimuleren; een activiteit stimuleren die milieuvoordelen oplevert in overeenstemming met de doelstellingen van de Green Deal; en de concurrentie en handel niet schaden. De productie van kunststoffen in primaire vormen is in de richtsnoeren van 2022 opgenomen onder code 2016 en geclassificeerd als een energie-intensieve gebruiker.

Nederland kan een nieuwe regeling maken voor het verlagen van het tarief, het invoeren van een plafond of het maken van een vrijstelling van de energiebelasting voor bedrijven die circulair plastic produceren. Hiervoor is een structuurwijziging nodig voor de Belastingdienst. Nieuwe structuurwijzigingen duren over het algemeen 4-18 maanden. Binnen de betreffende keten zijn deze wijzigingen tot 2028 maar zéér beperkt mogelijk. De inschatting is dat vanaf 2029 pas weer ruimte ontstaat voor structuurwijzigingen in dit IV-portfolio. Stel dat de implementatietijd een jaar bedraagt, dan zou de maatregel op z'n vroegst in 2030 kunnen worden ingevoerd.

De energiebelasting kent op dit moment zestien teruggaveregelingen en zes bijzondere tarieven. Een nieuwe regeling compliceert de energiebelasting en de uitvoering daarvan verder. Vereenvoudiging van de energiebelasting is juist in recent onderzoek (FIN, juni 2024) als noodzakelijk bestempeld om aanpassingen in de belasting te kunnen blijven doen, dus mogelijk kan de nieuwe regeling pas nóg later worden ingevoerd.

Ondanks deze complicaties blijkt uit het Duitse voorbeeld van de Stromsteuerentlastung dat de overheid op deze wijze wel degelijk de kosten voor circulaire plasticproducenten kan verlagen en daarmee hun concurrentiepositie kan verbeteren.

Indien er besloten wordt tot het maken van een dergelijke regeling, dan is een goede afbakening van de groep bedrijven cruciaal. Een verlaagd tarief of vrijstelling zal altijd bedrijven kunnen aantrekken die zich onterecht proberen te kwalificeren als bedrijf dat van die regeling gebruik kan maken. De Belastingdienst is niet met deze doelgroep bekend, dus lijkt dit op voorhand een uitdaging.

ad 3. Subsidie IKC (indirecte kostencompensatie)

IKC is een bestaande Nederlandse subsidieregeling die kosten compenseert die vanwege EU-ETS zijn doorgerekend in de elektriciteitsprijs. Zowel bedrijven die onder ETS vallen als bedrijven die niet ETS-plichtig zijn kunnen hier gebruik van maken. De subsidie is alleen beschikbaar voor bedrijven in specifieke bedrijfstakken, de productie van circulair plastic valt daar nu niet onder.

De EU komt met nieuwe richtlijnen voor de volgende ETS-periode (geactualiseerde benchmarks, gridemissiecijfers e.d.). Het toevoegen van bepaalde sectoren waaraan compensatie geboden kan worden kan dan aan de orde zijn. Er zijn nog geen signalen van de Commissie om het aantal sectoren uit te breiden.

Deze route vergt dat er op korte termijn een goede onderbouwing komt vanuit de recyclingsector (en de producenten van biogebaseerd plastic). Nederland kan hiermee dan steun bij andere landen gaan zoeken. En de branches kunnen via hun Europese organisaties ook hun lobby inzetten.

Inschatting benodigd budget voor de periode 2027 t/m 2029 ca. 20 M€/jr.

ad 4. Vrijstelling van ASB voor verwerking van recyclingresiduen

Bij het recyclen van plastic komen altijd residuen vrij die niet verwerkt kunnen worden tot recycalaat. Deze residuen bieden de recyclers aan bij de afvalverbranders, die hierover ASB en CO₂-heffing betalen en dat doorbelasten aan de recyclers. De kosten van het residu zijn verrekend in het verwerkingstarief/poorttarief, in bepaalde gevallen wordt een toeslag verrekend indien er een excessieve hoeveelheid vervuiling aanwezig is in de te sorteren of te recyclen stroom. Door de ASB/CO₂-heffing over recyclingresidu te verlagen of recyclingresidu vrij te stellen worden de kosten in de recyclingketen verlaagd, hetgeen de concurrentiepositie van recyclers verbetert.

Bij ASB is er nu geen prijsdifferentiatie gebaseerd op de herkomst van het afval.

Bij CO₂-heffing zijn er geen uitzonderingen bekend, wel is er verschil in tarief tussen AVI's en verschillende sectoren. In theorie zou je iets kunnen doen met dispensatierechten.

in Nederland wordt ca. 250.000 ton recyclingresidu verbrand. Dit zou voor de afvalstoffenbelasting neerkomen op een totale heffing van zo'n 10 miljoen euro.

Bron van residu	Tonnage kunststoffen verbrand in AVI's (ton/jaar)	Pagina / Tabel	Opmerkingen
Sorteer- en recyclingresidu van verpakkingen	90.652	p. 34, Tabel 3-25	Alleen verpakkingsafval
Sorteerresidu van nascheiding huishoudelijk en bedrijfsrestafval	111.668	p. 18, Tabel 3-6	PMD-nascheiding
Sorteerresidu van gemengd bouw- en sloopafval	14.055	p. 32, Tabel 3-23	Gebaseerd op 30% kunststof in 46.851 ton residu
Recyclingresidu van sectorplan 11 (gescheiden ingezamelde kunststoffen)	8.217	p. 27, Tabel 3-16	Kunststoffen uit zuivere monostromen
Recyclingresidu van AEEA (afgedankte elektrische en elektronische apparatuur)	22.432	p. 42, Tabel 3-35	Geschat aandeel van niet-gerecyclede kunststoffen

Bron: RoyalHaskoningDHV, Evaluatie aanwezigheid kunststoffen in brandbaar afval voor AVI's, 2024

Het is noodzakelijk om recyclingresidu te certificeren in lijn met de 'Best Beschikbare Werkwijze-lijn' die het ministerie van IenW nu inzet voor sorteren van bouw- en sloopafval en vervolgens kunststofafval. Een certificeringssysteem zou zich moeten richten op een minimale zuiverheidsgraad van de inkomende stromen, en daaraan gekoppeld een maximaal % residu dat als 'residu' kan aangemerkt worden. Oneigenlijk gebruik moet voorkomen worden door strikte voorschriften in het certificeringssysteem die ook nodig gaan zijn voor de BBW-systematiek. Onderzocht moet worden of op basis van de gekozen juridische rechtvaardiging ook recyclingresidu uit andere sectoren vrijgesteld moet worden van verbrandingsheffingen (zoals textiel recycling of bouw-en sloopafval recycling).

Het opzetten van een fraudebestendig certificeringssysteem is een noodzaak en brengt ook kosten met zich mee. Tegelijkertijd zijn de opbrengsten heel groot en zal dit de sector enorm kunnen helpen.

Bijlage 5: Deeltafel heffingen

Samenvatting voor Plastictafel rapportage

Bart van de Leemput, Voorzitter deeltafel Norm en Marktcreatie

De deeltafel heffingen heeft gezocht naar een alternatieve invulling voor een deel van de in de voorjaarsnota voorgestelde heffingen op AVI's, omschreven in de laatste regel van onderstaande tabel [uit toelichting van de voorjaarsnota 2025]:

Tabel 3: Budgettaire plaat lastenkant begroting (in mln. euro, prijspeil 2025), - is saldoverslechterend								
Nr.	Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	2030	struc.
<i>Industrie, mkb en circulaire economie</i>								
IC3	Niet invoeren polymerenheffing per 2028	0	0	0	-567	-567	-567	-567
	Hervorming ASB. Daarbij wordt o.a. gekeken naar de huidige vrijstellingen en ASB-tarieven voor stort met ontheffing	0	0	80	110	125	125	125
	Kadercorrectie terugdraaien budgettaire terugsluis CO ₂ -heffing AVI's naar Klimaatfonds			51	99			
	Kadercorrectie - afschaffen budgettaire terugsluis CO ₂ -heffing AVI's naar Klimaatfonds	0	0	40	59	216	276	275
	Generieke tariefsverhoging afvalstoffenbelasting in combinatie met aanscherping CO ₂ -heffing voor AVI's (technische invulling) of alternatief voorstel Plastictafel, mits binnen randvoorwaarden	0	0	33	96	139	166	167

.Op zoek naar alternatieven heeft de plastictafel eerst geïnventariseerd wat het doel en de randvoorwaarden van zo'n heffing moet zijn. Een goede heffing:

- stimuleert duurzame en circulaire oplossingen en biedt handelingsperspectief voor huishoudens en bedrijven;
- bevordert de markt en het verdienmodel voor circulariteit;
- voorkomt een oneerlijk speelveld en weglek- en waterbedeffecten;
- sluit zoveel mogelijk aan bij EU regelgeving;
- laat de vervuiler betalen;
- en is praktisch uitvoerbaar.

In generieke termen is een aantal oplossingsrichtingen bekeken, die allemaal een aantal voorstanders hadden, maar geen unanieme steun aan de tafel gekregen hebben. Een van de issues die daar een rol in speelde was dat een aantal leden van de plastictafel van mening is dat de opbrengsten van heffingen ten goede moeten komen aan de sector die ze betaalt, om daarmee goed gedrag te belonen en innovatie te ondersteunen. Een heffing ten gunste van de algemene middelen past niet in dat beeld.

Daarbij dient opgemerkt dat het tijdsbestek voor dit werk te kort was om concrete maatregelen in detail uit te werken. Ook een bredere impactanalyse zal nog gedaan moeten worden om de gevolgen van deze maatregelen te toetsen. Een andere aspect wat een rol speelde is dat er vele soorten producten mogelijk zijn waar een heffing op toegepast zou kunnen worden, ook producten waar de tafel geen expertise voor "aan tafel" heeft.

De hoofdrichtingen van heffingen die de deeltafel heeft verkend met de belangrijkste voor- en nadelen waren:

- Een heffing op producten, met een korting die toeneemt naarmate de productcategorie effectiever gerecycled wordt. Deze heffing zou geïntroduceerd kunnen worden voor producten waar al een Universele Producentenverantwoordelijkheid bestaat (te innen via de producent/importeur, niet via de UPV organisatie) en stimuleert producenten en UPV organisaties beter te presteren dan de afgesproken doelen. Daar staat tegenover dat er voor deze categorieën al recycledoelen gesteld zijn die, zoals de naam al aangeeft, als doel hebben recycling te bevorderen. Dit voorstel vereist een nieuw te ontwikkelen wettelijk kader.
- Een vaste heffing op specifieke categorieën producten. Dit is een stimulans voor het gebruik van meer duurzame, herbruikbare producten, hoewel in een aantal gevallen bestaat zo'n stimulans nu al bestaat via een heffing van specifieke UPV organisaties. Dit voorstel vereist een nieuw te ontwikkelen wettelijk kader.
- Een heffing op productniveau gebaseerd op producteigenschappen, zoals bijvoorbeeld samenstelling, recycleerbaarheid, CO₂-footprint, etc. Zo'n maatregel vergt een gedetailleerde en betrouwbare omschrijving van de producteigenschappen, die dan omgezet kan worden in een tarief via een soort ecoscore, die per productcategorie anders gedefinieerd kan zijn. Dit zou op termijn ingevoerd kunnen worden via het in ontwikkeling zijnde Europese Digital Product Passport (DPP) en van toepassing kunnen zijn op producten waarvoor zo'n DPP in de toekomst geïntroduceerd zal worden (bv textielproducten, bouwmaterialen, matrassen). Dit voorstel sluit aan op Europese wetgeving, maar vergt wel een nieuw te ontwikkelen wettelijk kader.
- Het opheffen van de uitzondering van verpakt water op de verbruiksbelasting alcoholvrije dranken, in combinatie met een subsidie op het plaatsen en exploiteren van publieke drinkwater tappunten. Vooral de publieke tappunten zullen een stimulans zijn voor de duurzamere keuze voor tapwater i.p.v. verpakt water. Aan de andere kant dient opgemerkt te worden dat verpakt water over het algemeen in PET flesjes zit, die al van 100% gerecycled plastic gemaakt worden en waar al statiegeld op zit.

Bijlage 5: Deeltafel EU agenda en flankerend beleid

Samenvatting voor Plastictafel

Sanne Westra, Voorzitter deeltafel Norm en Marktcreatie

Investeren in circulair plastic loont voor het klimaat

Behoud van plastic en/of koolstof in de keten en substitutie door biograndstoffen vervangt aan de voorkant fossiele grondstoffen en voorkomt aan de achterkant emissie van CO₂. De plastictafel ervaart alleen nog geen evenwichtige sturing tussen de circulaire opgave en de klimaatopgave. Financieringsmogelijkheden zijn nu voornamelijk ingericht op het ondersteunen van CO₂-reductie uit Nederlandse schoorstenen, maar niet op de bijdrage aan een circulaire economie en CO₂-reductie in de keten. De plastictafel ziet met de Europese koers voor een Clean Industrial Deal zowel in de EU als nationaal nu de kans om de verbindende rol van circulair plastic voor de klimaattransitie te pakken. Zowel vanuit de noodzaak voor strategische autonomie en voor een schone, klimaatneutrale industrie verdient dit prioriteit.

De plastictafel ziet ook dat er voor een **gelijk speelveld voor circulaire en klimaatneutrale plasticketen** nog grote sturingsvraagstukken liggen:

- Industriebeleid voor behoud en opbouw van sorteer- en recyclingcapaciteit
- Marktvraag naar circulaire producten
- Vergroten van de beschikbaarheid circulaire grondstoffen

1. Industriebeleid voor behoud en opbouw van sorteer- en recyclingcapaciteit – operationele barrières

Het belang van de plastictafel is groot. Recyclers zijn momenteel niet concurrerend met fossiel plastic, non-EU recycalaat en zelfs niet met EU-recycalaat. Als de recyclingbedrijven zich niet kunnen vestigen of uitbreiden, geen energie en water hebben of tegen niet-concurrerende prijzen t.o.v. omringende landen, dan bouwen ze de recyclingcapaciteit elders in de EU. Duitsland en België kiezen daarom voor steunmaatregelen. De plastictafel vraagt de Nederlandse overheid hetzelfde te doen, als we onze nr. 1 ambitie op circulair plastic waar willen maken en vraagt daarom met hoge urgentie:

- Vrijstelling energiebelasting en afvalstoffenbelasting voor residu stromen, uit gecertificeerde (Best Beschikbare Werkwijze, BBW) sorteer en recycling installaties.
- Snellere en soepelere vergunningsprocedures
- Toegang tot energie en water (aanvoer én zuivering)
- Financieringsmogelijkheden voor Capex en Opex-ondersteuning. Daarvoor is nodig dat:
 - Alles op alles wordt gezet om te bewerkstelligen dat bestaande EU-instrumentarium voor subsidie en indirecte kostencompensatie nationaal kan worden ingezet
 - Dat ook nationale Klimaatmiddelen kunnen worden aangewend voor ondersteuning van circulaire plastic initiatieven
 - Er voorzieningen in Clean Industrial Deal State Aid Framework komen voor gerichte nationale steun en financiering

Zonder deze voorwaarden bouwen bedrijven liever elders in de EU. Een gemiste kans voor Nederland.

2. Marktvraag naar circulaire producten

De belangrijkste opgave is het creëren van een volwassen markt en stabiele vraag naar circulair plastic door een bijmengverplichting van circulair plastic in producten, zoals we dat ook kennen voor brandstoffen. De plastictafel wil graag samen met de Nederlandse overheid en Europese koepelorganisaties optrekken voor het bestendigen en uitbreiden van Europese bijmengverplichtingen.

Voor de plastictafel zijn dit vereisten voor de Europese normeringen om te kunnen investeren:

- de verifieerbaarheid van circulariteit via certificeringseisen
- duidelijkheid over rekenregels en claimbare CO₂ reductie
- versnelde normering/certificering voor voedselcontactmaterialen

De plastictafel ziet als prioriteit voor de Europese agenda:

- Het zorgen voor Europese marktbescherming door als eis voor de bijmengnormen te stellen dat recyclelaaf afkomstig is van Europees post-consumer afval. Zo krijgt Europees plastic afval economische waarde.
- Stel minimaal gelijkwaardige certificeringseisen voor recyclelaaf van buiten de EU als voor binnen EU, certificeer en controleer aan de EU-grens op einde-afval criteria en stel aparte GN-codes in voor fossiel plastic en recyclelaaf.

Op nationaal niveau ziet de plastictafel de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) als hét instrument voor marktvraag. Bijvoorbeeld door te verkennen in de doorontwikkeling van het instrument tariefdifferentiatie voor *recycled content* en recyclebaarheid of het verplicht stellen voor het verkrijgen van een AVV voor langere periode wenselijk is. Met tariefdifferentiatie zal het prijsverschil tussen recyclelaaf/biogrondstoffen grotendeels worden opgeheven en het belonen van recyclebaarheid zorgt ervoor dat meer plastic wordt ingezameld voor hergebruik. Het stimuleren van recyclelaafgebruik kan ook via publieke inkoop, naar voorbeeld van de Vlarema 9 -regeling in Vlaanderen.

3. Vergroten beschikbaarheid circulaire grondstoffen

Voor de afbouw van fossiele grondstoffen en opschaling van circulaire productketens moeten we zorgen dat *post-consumer* plastic economische waarde krijgt. Uiteindelijk moeten we naar een systeem waar bronscheiding en waar nodig nascheiden van recyclebaar plastic uit afval de standaard is en vanuit Nederland en Europa beschikbaar komt voor de verschillende recyclingroutes.. Daarvoor zijn interventies nodig. RHDHV⁵ heeft hier aanbevelingen voor gedaan waar de plastictafel graag meedenkt over de uitwerking. In de maatregelentabel in deze bijlage doet de plastictafel voorstellen voor de Europese agenda:

- Fiscaal stimulerend beleid om plastic en/of koolstof in de materiaalketen te houden
- Harmonisering van Europese regulering van export, storten, sorteren en inzamelen van plastic afval en interne markt voor secundaire grondstoffen

Op nationaal niveau ziet de plastictafel in elk geval de volgende kansen voor het vergroten van beschikbaarheid van plastic uit afval:

- Gebruik een deel van de inkomsten uit CO₂-heffing en EU-ETS om (na)scheiding van plastic te financieren.
- Fiscale prikkels voor inzet van afgevangen CO₂ als duurzame koolstof in de chemie en andere sectoren. Sta bedrijven in Nederland toe om CO₂ die aantoonbaar wordt hergebruikt (CCU) in mindering ter brengen op de Nationale CO₂ heffing.
- Handhaving bronsortering milieustraten en bedrijfsafval.
- Verplichte sortering van recyclebaar plastic uit bouw- en sloopafval (bijvoorbeeld Vlarema 9).

Tot slot, de voorgenomen hervorming van de afvalstoffenbelasting en de verhoging van de CO₂-heffing op verbranding raken uiteindelijk de Nederlandse huishoudens. Om draagvlak voor afval scheiden te behouden en de kosten voor burgers te beperken, is het verminderen van de hoeveelheid restafval dat naar de verbrandingsoven gaat noodzakelijk. Twee grote reststromen met hoog reductiepotentieel zijn luiers/incontinentiemateriaal en groente-, fruit- en etensresten (GFE). Voor

⁵<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/04/30/rapport-verkenning-naar-het-voorkomen-van-verbranding-van-recyclebare-materialen-in-2030>

beide stromen geldt: hoe schoner we inzamelen, hoe meer grondstoffen behouden blijven en hoe minder CO₂ we uitstoten. Daarom adviseert de plastictafel:

- Stimuleer Lui- en incontinentiemateriaalinzameling met een landelijke regeling voor inzameling en recycling middels een UPV.
- Verbeter GFE-inzameling in hoogbouw via gerichte investeringen.
- Onderzoek DIFTAR als onderdeel van uniform afvalbeleid.

Met als doel de restafvalberg kleiner te maken, met winst voor zowel circulariteit als klimaat.

Pak door en bestendig de dialoog tussen overheid en industrie aan de plastictafel

De Plastictafel roept op om door te pakken: maak Nederland koploper in circulair plastic en werk samen met de keten aan een Circulair plastic routekaart. Het is nu van belang om in co-creatie (publiek-privaat) het raamwerk voor samenhangend beleid en concrete handelingsperspectieven voor partijen in de keten verder uit te werken. Wij verzoeken het kabinet daarom een besluit te nemen over voortzetting van de plastictafel voor het opstellen van een routekaart circulair plastic, met een publiek-privaat gedragen aanpak en met een breed sociaal-maatschappelijk gedragen akkoord. De routekaart kan vervolgens onderdeel worden van de actieagenda voor de duurzame koolstofvisie.

De toekomst voor een circulaire plastic industrie en plastic keten wordt de komende periode Europees vormgegeven, waarover de Europese Commissie ook al intensief in gesprek is met de plastic waardeketen. Voor die toekomst is zonnklaar dat er een compleet nieuwe aanpak moet komen, zodat opbouw van circulair plastic ook complementair kan werken aan de geleidelijke afbouw van fossiele grondstoffen.

Dat is een compleet nieuwe aanpak en vergt een totale omwenteling van het ecosysteem, waarbij we nog veel data en kennis nodig hebben om bijvoorbeeld te kunnen overzien hoe belangen op verschillende punten van die keten samenhangen en op elkaar inwerken. Daarin ligt wat ons betreft de grote winst van de samenwerking aan de plastic tafel: we hebben een veelbelovende start gemaakt voor een gezamenlijke visie op wat elk deel van de keten kan bijdragen en wat nodig is, gesteund door gezamenlijk verkregen data en steunend op gedeelde kennis (ondersteund door onafhankelijke geverifieerde bevindingen – Systemiq-analyse).

Die transitievisie is nog niet af; de tijd was te kort om onderliggende discussies goed uit te kristalliseren. Maar deelnemende brancheorganisaties willen dit proces en de dynamiek hoe dan ook vasthouden. Streven is om de concept visie zo spoedig mogelijk alsnog aan te bieden. Omdat het onontbeerlijk is als kompas bij het routekaart-traject dat we met de overheid samen willen inzetten.

Tabel - Prioriteiten voor EU agenda en flankerend beleid

I. Industriebeleid voor behoud en opbouw van sorteer- en recyclingcapaciteit – operationele barrières	
- Voor behoud van koolstof in de keten moet recylen lonen: meer financieringsmogelijkheden voor circulair plastic van zowel investeringskosten (CAPEX) als operationele kosten (OPEX). Dit vereist aanpassing van bestaande Europese kaders zoals de CEEAG (Climate, Energy and Environmental Aid Guidelines) en voorzieningen in het Clean Industrial Deal State Aid Framework. - Vrijstelling energiebelasting en afvalstoffenbelasting	NL/EU NL
Binnen de Clean Industrial Deal richten op opbouw van voldoende infrastructuur voor sortering en verwerking van plastic afval in heel Europa, met NL als nr. 1 trans-regionale plastic hub. Stimulering technologie-neutrale recyclingontwikkeling, toevoegen van scheidingsfaciliteiten aan stortplaatsen en aanwijzing van IPCEI flagship-projecten voor sorteercapaciteit en recyclingtechnologie.	EU
Harmonisatie van einde-afval criteria op EU-niveau voor meer rechtszekerheid en investeringen in recycling op industriële schaal.	EU
- Realistische en faciliterende benadering van circulaire activiteiten t.b.v. transitie op industriële schaal (borging in circulair materialenplan). - Versnellen en vereenvoudigen van vergunningverlening, aansluiting op elektriciteitsnet en waternet.	NL
Maak een sterkere link tussen circulair beleid en klimaat om investeringen in materialentransitie los te trekken.	
II. Marktcreatie circulaire producten via EU productwetgeving en certificering	
Europese markt voor circulaire producten via bijmengverplichtingen biogebaseerd en recycleert in producten op EU markt. Naast bestaande productcategorieën uitbreiden naar elektronica, landbouw, huishoudelijke artikelen en consumentenproducten. Met duidelijkheid over rekenregels en claimbare CO2 reductie. Verifieerbaarheid circulariteit via certificeringseisen. Versnelde normering/certificering voor voedselcontactmaterialen.	EU
Marktbescherming via eisen herkomst recycleert: Stel recycleert afkomstig van Europees post-consumer afval als eis voor bijmengnormen. Zo krijgt plastic afval economische waarde. Stel aparte GN-codes in voor virgin en recycleert, zodat dit kan worden toegevoegd aan het digitale productpaspoort. Certificeer en controleer aan de EU-grens op einde-afval criteria van recycleert van buiten EU.	EU
Pleit voor geharmoniseerde regels voor circulariteit als onderdeel van overheidsaanbestedingen en in EPR vereisten in de Europese Circular Economy Act.	EU
onderzoek of het UPV instrumentarium door tariefdifferentiatie voor recycled content en recyclebaarheid verplicht te stellen voor verkrijgen AVV voor lange periode wenselijk is.	NL
III. Vergroten beschikbaarheid circulaire grondstoffen	
Fiscaal stimulerend beleid om koolstof in de materiaalketen te houden, bijv.: - Harmonisatie van REDIII (Renewable Energy Directive) en WFD (Waste Framework Directive) doelstellingen voor transport en industrie voor gelijk speelveld materialen versus brandstoffen. - Maak de EU-verplichting op invoeren van stortbelasting hoger dan de ETS-heffing op stedelijk en bedrijfsafval.	EU
Regulering export, storten, sorteren en inzamelen: - Handhaving Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen voor export buiten EU. Toepassing van het nabijheidsbeginsel. - Handhaving stortverbod: Europese afspraken over handhaving en boetes voor milieudelicten. - Maak sorteerplicht plasticafval zoals in België een Europese verplichting.	EU
Interne markt voor secundaire grondstoffen - Certificering van recycleert en biograndstoffen - Geen importtarieven voor gecertificeerd recycleert	EU
- Gebruik inkomsten uit CO₂-heffing en het EU-ETS om (na)scheiding van plastic te financieren / ondersteuning recycling. - Prikkels die ervoor zorgen dat afgevangen CO₂ kan worden ingezet als duurzame koolstof in de chemie.	NL
- Inzamelen gericht op schonere stromen voor optimale verwerking, via o.a. DIFTAR en inzet op inzameling en verwerking van GFE+T en luiers. - Handhaving bronsortering milieustraten en bedrijfsafval. - Verplicht bronsortering bouw & sloopafval (plastic inzameling op de bouwplaats).	NL

Bijlage 6: Matrix met uitgewerkte voorstellen

Alternatieven voor een circulaire plasticnorm

Voorstel	Draagvlak	Scope/reikwijdte	Tijdindicatie	Beroep op klimaatfonds	Klimaateffect	Circulair effect
Merkartikelfabrikanten committeren zich aan bovenwettelijke en langjarige inzet circulair plastic in combinatie met het uitbreiden van de bestaande tariefdifferentiatie voor recycleerbaar, recycled en biogebaseerd plastic en het oprichten van een circulaire plasticbank.	Unaniem – alle leden van de plastictafel zijn voorstander. Meerdere leden spreken wel de wens uit dat indien de vrijwillige commitments onvoldoende effect opleveren en toch een wettelijke verplichting komt. Concept van circulaire plasticbank verdient nog nadere uitwerking.	In eerste instantie verpakkingen in alle categorieën (voeding/cosmetica/huishoudelijke verzorging) Ministerie IenW onderzoekt in het kader van de doorontwikkeling van het instrument UPVs of hardere eisen gesteld kunnen worden aan het toepassen van tariefdifferentiatie door PRO's (dus ook voor andere productgroepen).	2025 afronding inventarisatie 2026 formele contracten en uitbreiding tariefdifferentiatie, opbouw innovatieprogramma 2027 en later: toepassing certificering, matchmaking via circulaire plasticbank Commitments worden langjarig aangegaan door afnamecontracten t/m minimaal 2030	Niet rechtstreeks	Inzet op 115 kton circulair plastic per jaar, dit bespaart circa 265 kton CO ₂ /jaar	Besparen 115.000 ton primair fossiel plastic. Via tariefdifferentiatie wordt gestuurd op recycleerbaarheid verpakkingen.
Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en andere overheidsorganisaties verhogen inzet op circulair plastic via overheidsinkoop	Unaniem – alle leden van de plastictafel zijn voorstander.	IenW zal een overzicht maken van de meest impactvolle productgroepen waar overheidsinkoop gericht ingezet kan worden. Op dit moment is zowel op Rijksniveau als bij medeoverheden circulair inkopen staand beleid, waaronder t.a.v. plastic. Voorbeelden zijn kabels, leidingen, afvalcontainers en (verpakkingen van) bedrijfstextiel.	2025 onderzoek impactvolle productgroepen 2025-2026 opschaling commitment aanbestedende diensten en uitwerking afspraken 2025-2026 afweging plastic als prioritaire productgroep in de herijking van het Nationaal Plan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen	NVT	Nader te bepalen	Bij inkoop wordt in eerste instantie al gekeken naar andere circulaire inkoopstrategieën - zoals niet of minder inkopen, levensduurverlenging en hergebruik - doorgaans prioriteit t.o.v. de inzet op circulair plastic.

Alternatieven voor een circulaire plasticnorm

Voorstel	Draagvlak	Scope/reikwijdte	Tijdindicatie	Beroep op klimaatfonds	Klimaateffect	Circulair effect
Circulaire hefboom	Unaniem – alle leden van de plastictafel zijn voorstander, mits toegepast op die productgroepen waar nog geen goed functionerende UPV voor is.	Digitale productpaspoorten komen beschikbaar vanaf 2027 voor textielproducten en bouwmaterialen, vanaf 2028 meubels en (consumenten)electronica, vanaf 2029 matrassen. Vanaf 2030 voor vrijwel alle productgroepen.	Invoering gekoppeld aan gereed komen Digitale Product Paspoorten, vanaf 2027	NVT	Textiel: plastic dat via kleding op de Nederlandse markt gebracht wordt: ca. 130 kton per jaar. Bij 25% circulair is besparing ca. 75 kton CO ₂ per jaar. Bouwmaterialen: ca. 600 kton plastic op de markt gebracht, dit bevat al 22% recycalaat. Bij 10% extra circulair is besparing ca. 138 kton CO ₂ per jaar.	De afdracht wordt niet alleen gebaseerd op het aandeel fossiel plastic, maar ook op andere relevante circulaire parameters zoals recycleerbaarheid (afhankelijk ook van de productgroep)
Beperken meerkosten in de circulaire plastickeien - Nieuw subsidie-instrument voor circulaire plastics met gekoppelde CAPEX-OPEX steun - Reductie energiebelasting producenten circulair plastic - Subsidie IKC producenten circulair plastic - Vrijstelling ASB voor verwerking van recyclingresiduen	Unaniem – alle leden van de plastictafel zijn voorstander.	Producenten van circulair plastic, inclusief sorteerders en verwerkers	2027 Nieuw CAPEX-OPEX subsidie instrument 2029 Reductie energiebelasting 2028 Subsidie IKC indien aanpassing EU-ETS slaagt 2029 Vrijstelling ASB voor recyclingresiduen	50 M€/jr CAPEX-OPEX subsidie 20 M€/jr 20 M€/jr IKC subsidie 10 M€/jr	Reductie van kosten in de plastickeien is een randvoorwaarde voor opbouw productiecapaciteit en het realiseren van de CO ₂ -besparing in de hierboven genoemde maatregelen (en voor realiseren bijmengdoelen SUP en PPWR en andere aankomende regelgeving vanaf 2030)	Stimuleert het reduceren van de inzet van fossiele grondstoffen voor het produceren van plastic.

Alternatieven voor een plasticheffing

Voorstel	Draagvlak	Scope/reikwijdte	Tijdindicatie	Budgettair effect	Klimaateffect	Circulair effect
Heffing op producten die onder een UPV vallen, waarbij een korting op de heffing verkregen wordt die afhankelijk is van hoe goed de recyclingdoelstelling van de UPV gerealiseerd is	Beperkt draagvlak	Producten die onderdeel zijn van UPV	<i>Niet nader uitgewerkt</i>	<i>Niet nader uitgewerkt</i>	<i>Niet nader uitgewerkt</i>	<i>Niet nader uitgewerkt</i>
Vaste/platte heffing op wegwerp plastic (breder dan verpakkingen)	Redelijk draagvlak, doch geen meerderheid Producenten en importeurs betalen voor wegwerp verpakkingen al afvalbeheerbijdrage	Wegwerp plastic in verpakkingen en ongewenste eenmalige toepassingen	<i>Niet nader uitgewerkt</i>	<i>Niet nader uitgewerkt</i>	<i>Niet nader uitgewerkt</i>	Beperkt zwerfafval
Heffing op producten gerelateerd aan producteigenschappen, zoals bijvoorbeeld recycleerbaarheid, eco-score	Beperkt draagvlak	Om uitvoerbaarheid te vergroten zou deze heffing gekoppeld kunnen worden aan productgroepen waar een digitaal productpaspoort voor komt (EU regelgeving)	2029	<i>Niet nader uitgewerkt</i>	<i>Niet nader uitgewerkt</i>	<i>Niet nader uitgewerkt</i>
Het opheffen van de uitzondering van verpakt water op de verbruiksbelasting alcoholvrije dranken	Beperkt draagvlak	Verpakt mineraalwater	2026	Ca. 60 M€/jr	Zeer beperkt, er bestaat al groot een prijsverschil tussen kraanwater en verpakt water.	Zeer beperkt

